

- El Grup de Teatre «L'Estel» estrena una altra obra d'En Miquel Fullana: Un, dos tres i... a volar
- Conversa amb Joan Lliteras «Bonsais a la fira»
- Pintar l'Església «El Rector s'explica»
- Campos Inclòs al Pla 5B (IV)
- Els retratistes de Can Vidal: 75 anys al servei del poble

Restaurant **VORAMAR**

... som especialistes a atendre'l a vostè...

Avda. Miramar, 36 - A • Tel. 64.00.67
LA RÀPITA • CAMPOS

**Ara, canviar a més
li costarà menys.**

Gesa

Informi's:
(cridada gratuïta)

900-220.220

a 220V

TOT SÓN AVANTATGES

Sumari

Diuen que...	4
Vos recomanem	5
Un, dos tres i... a volar	6
Pintar l'Església	7
Cartes dels lectors	8
Notes d'Església	9
Dos pintor campaners...	10
Local	11
Educació	12
Debat sobre l'economia	13
S'eixam tancada	14
Campos d'un temps	14
Pla 5B	15
Geometria natural	16
Pels seu nom les coneixereu	17
Fent una volta per la vila	18
Notes breus	20
Notícies de partits	22
Els metges d'ahir	23
Ni teva..., ni meva...	24
Conversa amb	25
Cultura	26
Col.laboració	27
Escrits manllevats	28
Col.laboració	29
Dues dates històriques	30
Temps de joc	31
Fora de banda	31
C. E. Campos	32
Esports	33

Una altra Fira de Maig

ense cap afany pejoratiu, molts de campaners ens hem demanat, sobretot aquests darrers anys, quin sentit té avui organitzar una Fira de Maig de les característiques, i la intencionalitat aparent, d'aquesta que se celebra anualment a la nostra vila. I molt sovint, si ens feim aquesta pregunta és perquè no veim massa clara la seva finalitat, i manco encara les repercussions que pugui tenir entre els agricultors i ramaders de Campos.

No posam en dubte, de tan obvi que és, que la presència de campaners i l'assistència de gent de pobles veïns, i de mallorquins en general, és cada any més nombrosa. La gent d'aquests indrets és firera, té aquesta inèrcia passiva, i acudeix a tots aquells events que adesiara tenen lloc a un poble o l'altre de l'illa. Ara bé, allò que no acab de veure massa clar és l'especificitat d'aquesta fira eminentment ramadera. Perquè entenem que la Fira de Maig de Campos està enfocada, especialment i sobretot, a fomentar, mostrar i premiar exemplars selectes d'un bestiar determinat: vaques, bous, ovelles i cabres, pensam que per aquest ordre d'importància; la qual cosa ens sembla molt lloable, encara que per Campos sigui molt dubtosa - o nul·la - la seva transcendència més immediata.

Podem dir, en aquesta primavera de l'any 1994, que Campos és un poble agrícola, que viu potencialment de la ramaderia? ¿Podem mostrar, amb un cert orgull, d'una manera genuïna i global, la grandesa de la nostra ramaderia a tots els externs que ens visiten? ¿o hem de pensar que s'organitza tot aquest truí per a millor glòria de ramaderies concretes i foranes? Campos, ara com ara i lamentablement, malviu amb poques coses a oferir, i la nostra economia és tan migrada que quasi ens fa vergonya mostrar-ne els indicis.

I si l'economia de Campos en general està sota mínims, molt més ho està el sector específicament agrari. L'agricultura gairebé ha desaparegut del nostre terme, i la ramaderia, llevat d'escassíssimes excepcions, sobreviu a sotragades. I si en sobreviu qualcuna, no ho posam en dubte, és degut a factors aliens, sostinguda amb altres fonts d'ingressos del propietari. Tampoc no ignoram que un lleu tel d'optimisme sempre és grat i reconfortant. I pensam també que molts de campaners vivim encara il·lusionats a recuperar aquest sector primari que tants de beneficis ens ha aportat durant molts anys.

Però ara com ara, allò que observam a la ruralia campanera és que una immensa quantitat de terreny està abandonat, sense cultivar. Que les vivendes dels antics horts s'estan convertint en segona residència d'altres ciutadans externs, i que el nombre de bestiar, vacú sobretot, ha minvat més d'un vuitanta per cent. S'ha esfondrat la principal indústria lletera de la vila, una de les principals fonts d'ingressos, i això és molt preocupant.

Ens agradaria, per tant, que ens diguessin si la Fira de Maig es realitza per mostrar la nostra misèria agrària, o per a potenciar l'orgull de ramaderies foranes; per a captar subvencions i benevolences de conselleries estrafolàries, o per evidenciar el desig de sol·licitar una mà eficient que ens ajudi a recuperar allò que darrerament hem perdut. Tot això no ignorant que sabem els perills del monocultiu turístic, i que estimam profundament la nostra terra, una terra que voldríem productiva, i que amb la suor del nostre esforç fos realment rendible. O dit sia d'una altra manera, potser més bona d'entendre, i ben seriosament. ¿Tendria sentit organitzar a Campos una Fira de Tàperes i els seus derivats? ¿Quina repercussió podria tenir l'organització d'una Mostra sobre les delícies de l'aigua de Ribes o de Binifaldó? Són fetes que convé meditar molt profundament, potser acotant el cap.

Diuen que...

— Els felanitxers tampoc no volen camps d'avionetes a Son Mesquidassa.

— Qualcú també podria fer recular l'Ajuntament de Campos, que vol deixar-ne fer un per devers Sa Barrala.

— Ja és ben hora que tant la Banda de Música com l'organista de l'església canviïn de cantet a *S'Enquëntro* del dia de Pasqua.

— Molta gent troba que hi ha massa *Himno*...

— Els quintos varen penjar un homenot de palla a la *Cruz de los Caidos* d'Es Lloc Sagrat: fins i tot tenia el budellam de bon de veres.

— Al cap de deu minuts el varen fer llevar, però n'hi va haver que varen tenir temps de fer-li fotos.

— El dia de Pasqua va tornar néixer amb estelades al carrer, aquest pic pintades a l'asfalt, cosa d'agrair. -Cada any per aquests dies es fan notar més joves independentistes.

— El dia de la Fira de Maig l'Ajuntament tornarà a fer un bon dinar amb els seus. Però l'any que ve encara serà més gros.

— Farà olor d'eleccions.

— Aviat hi haurà més tavernes que taverners; i això que els campaners tenim l'anomenada d'empinar molt el colze.

— Com que diuen que enguany han de venir molts de turistes posaran la benzina a trenta duros el litre.

— Ara com ara ja han pujat el preu del cafè, les begudes, el pa, les ensaimades...

— L'Ajuntament s'apunta a totes les festes que vol. Enguany també en va fer el dia de la segona festa de Pasqua.

— En lloc de donar llum dona fum.

— L'any que ve el dilluns de sant Julià no serà festa.

— Quan ens arribi a Campos - si és que ens arriba mai- l'aigua de la depuradora de Sant Jordi ja tornarà a fer pudor.

— En Vinyola va escabetxar una part de Ses Covetes. El d'ara haurà escabetxat l'altra.

— N'hi ha que troben que amb l'institut de Lluçmajor i el de Felanitx ja estam ben servits.

— La «Voz de Su Amo» de Ultima Hora s'està desprestigiant defensant el que ningú creu. Però l'amistat és l'amistat.

— El PP-UC reconeix que la gestió de l'Equip de Govern no és perfecta.

— El temps ho cura quasi tot, però no tot, tot.

— Això que als campaners no ens

costi res la depuradora de sa Ràpita deu voler dir que estarem exemptes de pagar el Canon de les aigües.

— Les realitzacions són importants, però convendria concretar una mica més (dades, dades!)

— També són importants les produccions, i les direccions, i els doblatges, i el guió, i el vestuari... i la fotografia.

— En Mikimoto sempre tenia un convidat de pedra, aquí li guanyam de molt.

— Era ben hora que n'informassin dels viatges de grava (gravilla i «matxaca»)

— Com a persones relacionades amb la Plaça de can Pere Ignasi, tots els campaners hauríem d'anar a les reunions que es van convocant.

— De l'aparcament de sa Ràpita, segons les darreres previsions, se'n poden arribar a treure vint-i-cinc o trenta duros cada estiu.

— Manca un dia menys.

— Corrupció? corrupció? què vol dir corrupció? quina corrupció? on és? qui l'ha vista? qui és que en ven? com es menja?

A CAMPOS MOBLES SALAS

Miquel Vidal

OFERTES DE MAIG

En Menjadors i Dormitoris fins a un 30 % de descompte i en Mobles de Cuina, de fusta i fòrmica, regalam: una Sandwichera, un Exprimidor, una Multiplicadora i una Batedora
Bisbe Tallades, 11 • Tel. 65.07.58 • CAMPOS

Clínica Dental i Estètica Infantil i Adults

Dr. Miquel Bennassar i Obrador

Metge Estomatòleg, Tractaments infantils,
Ortodòncia i estètica dental, Emblanquiments,
Prevenió de càries, Pròtesis i
Prevenió de malalties de les Genives.

IMECO • ASISA • PREVIASA • SANITAS • NOVOMEDIC

Cosme Mª Oliver, 14 (Carrer des VI)
Tel. 65.21.14 (Horabaixes) CAMPOS

- «Rafel», del llucmajorer Sebastià Alzamora. Darrer premi de poesia jove «Salvador Espriu» (ed.62. col.lecció Escorpí).

- No travelar dos pics a una mateixa pedra.

- El programa *Belles i bèsties*, presentat per Judith Mascó i Eduard Berraondo. Cada dijous per TV3.

- Formatge tendre de *Ca'n Montes*, almanco un pic per setmana.

- Regalar ulleres als sords.

- Començar a fer especulacions sobre les llistes dels partits polítics per a les eleccions municipals de l'any que ve.

Vos recomanem

- Posar missions amb el veïnat sobre els regidors que no volen fer més passes per La Sala.

- Organitzar, encara que només sigui enguany, un concert amb qualque grup de rock dels més renouers: *Els pets*, per exemple.

- Deixar de fumar tabac de Cuba; no per l'origen, sinó pel preu.

- *Manhattan Murder Mystery*, el darrer film de Woody Allen; un fracàs als USA i tot un èxit a Europa.

- Donar una emblanquinada als que no són emblanquinadors, perquè qui no emblanquina mal il.luminador serà.

- Torcar les baves a tots els del PSM que recolzaven la coalició amb CiU i UPV per a les pròximes eleccions europees.

- Donar un copet a l'espatlla als que no pensaven el mateix, i animar-los a continuar tan actius com sempre.

- Matar les mosques amb Flit.

- Adquirir, si encara no ho heu fet, la «Guia de carrers, comerços i professionals de Campos». Per Sa Fira de Maig tornarà a estar en venda.

- Donar l'enhorabona a tots els

qui han participat en la representació de la darrera obra teatral de Miquel Fullana *Un, dos, tres i... a volar*.

- El film *L'home que va confondre la seva dona amb un capell*, de Christopher Rawlance, amb Emile Belcourt de protagonista.

- *Les hores detingudes*, la magnífica novel.la de ramon Solsona (Q. Crema).

- El darrer C.D. de Tomeu Penya *Una aclucada d'ull* (Blau).

- Anar a collir fonoll marí dins la segona quinzena de maig: és la millor època de l'any i quan és més tendre.

- Dia 22 de maig encomanar-vos a Santa Rita, ara que el Campos de futbol Preferent ja ha ascendit a Tercera Divisió.

- Donar-li l'enhorabona. I comprar una gorra en honor seu.

- El llibre del campaner Nicolau Pizà *Entre cacics i lletraferits*. És una obra de teatre.

- El film *Blanco*, de Krzysztof Kieslowski, amb Julie Delpi i Zbigniew Zamachowski (És la segona part de la trilogia del director de *Azul*).

AUTO ESCOLA

Tota classe de
permisos de conducció.

Carrer Plaça, 24
Tels. 65.28.28 • 65.00.80
07630 CAMPOS

GABINET Iladó S.P.C.

GESTORIA ADMINISTRATIVA

ASSESSORIA FISCAL I LABORAL

*Corredoria
d'assegurances*

Carrer Creu, 12 • Tels 65.07.81 - 65.21.42 • Fax. 65.21.95
07630 CAMPOS - BALEARS

El Grup de Teatre «L'Estel» estrena una altra obra d'En Miquel Fullana: **UN, DOS TRES I... A VOLAR**

El passat 15 d'abril, i quan encara és fresc l'èxit que aquesta companyia va aconseguir, a Campos i a diversos llocs de Mallorca, amb **Quin desverí**, ens presenten ara una obra nova que, segons els comentaris del públic, supera l'anterior en gràcia, en contingut i en variació i riquesa dels personatges.

Sabem que a Campos sempre hi ha hagut afició pel teatre, però que a un poble com el nostre, s'estrenin en dos anys dues obres com aquestes, que un grup de persones hi dediqui tantes hores d'assaig i de feina, que siguin capaços d'omplir el teatre municipal durant tantes vegades consecutives, és un fenòmen cultural i social admirable

que mereix tota classe d'elogis i de felicitacions.

Hem de destacar, en primer lloc, la seva capacitat de connectar amb el públic. Les dues hores que dura la representació passen volant a tothom, grans i petits, i les constants interrupcions amb rialles i aplaudiments en són una prova.

Un, dos, tres i... a volar és una obra d'estil popular vodavilesc protagonitzada per un empresari a qui no van molt bé les coses per culpa de la família: una dona capritxosa i dominada per sa mare, que és una senyora molt autoritària i forta de caràcter, i un cunyat que se les dóna d'artista.

Els actors que hi participen són: Miquel Fullana (actor-autor-director), Isabel Sánchez, Joana Lladonet, Toni Fullana, Llorenç Vadell, Maria Dolors Sánchez, Toni Huguet. Realment tots demostren una gran professionalitat i una gran voluntat per identificar-se amb el personatge que representen. La seva magnífica interpretació, afegida als efectes que causen gràcia i sorpresa, asseguren l'atenció constant i la satisfacció del públic.

Enhorabona i per molts d'anys.

Redacció

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Antoni Fullana, Antoni Huguet, Miquel Fullana, Joana Lladonet i Isabel Sánchez, en un moment de la interpretació de *Un, dos, tres i... a volar*.

**ADROVERA
ELECTRÒNICA**

Tècnic especialista en telecomunicacions

Reparació i Muntatge:

Parabòliques • Alarmes

T.V. Vídeo • Antenes • Hi-Fi

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

Tècnics especialistes en electricitat
i electrònica. Instal·ladors autoritzats.
**Reparacions, Muntatges, Instal·lacions
elèctriques en general.**

Aigua, 17 • Tel. 65.26.86 • 07630 CAMPOS

Pintar l'Església El Rector s'explica

I jo em preguntava: Que deu ser quelcom malfet pintar l'església?

Em sorprenia que no m'hagués arribat cap crítica. Ja la tenim.

Mn. Bartomeu Ballester solia dir que no li cabia dins el cap que un periodista, pel sol fet d'esser-ho, sens tenir coneixements musicals, fos capaç de criticar les actuacions dels grans músics. I amb la seva sorna afegia: «Si voleu una bona crítica, convidau a porcella rostida».

Jo tenia ganes, feia molts d'anys, de veure la nostra església parroquial -la nostra insígnia- ben conservada i neta com una plata. S'ho mereix ella i més encara s'ho mereixen els immensos esforços dels nostres padrins per aixecar-la i embellir-la. Algú, amb una expressió ben significativa, m'ha dit: «no sereu gran amic de ses aranyes». I m'ha deixat ben content. Però, no m'atrevia, mirant precisament «l'envergadura de l'empresa», que altres vegades havia aturat els qui tenien ganes de dur-la a terme.

Mai hagués pensat que netejar les coses o conservar-les fos un pecat tan greu, com pareix vol significar el crític. M'he resolt a fer-ho, quan el responsable principal em donà l'empenta, dient que ho considerava tan urgent com per a manllevar, si era necessari.

No sé com tenen la seva casa els qui critiquen aquesta millora però ben segur que no fa més de cent anys que no l'han emblanquinada. I voldria veure que, en lloc de fer-ho, enviassin les emblanquinadores o el pintor a Son Banya...

Si no ens esforçàssim per a millorar el patrimoni històric i artístic, dirien -no ho dubtam-, i segurament tindrien raó, que som mals administradors, que no feim cas del que se'ns ha encarregat de conservar. Si en esforçam per fer-ho, i pot ser més del que ells pensen, ja que no trobam les pessetes davall

una pedra, diuen que ho robam als pobres... Ja en temps de Jesús n'hi havia que feien el mateix comentari i la resposta del Mestre fou contundent.

Per altra part, no crec que puguin considerar justa aquesta crítica els qui es cuiden de llegir i examinar el compte d'entrades i sortides de la parròquia, que he donat cada any per escrit, des que la serveix, amb motiu de la festa de l'Obra.

Una de les dades, que haurien trobat, si saben sumar, seria aquesta: A les col·lectes dels diumenges, festes i funerals d'aquests quatre anys, de les quals s'han de pagar totes les despeses ordinàries de l'any, s'han recollit 14.265.378 ptes. Les col·lectes entregades per al Tercer Món i per altres necessitats de Mallorca i de fora Mallorca han sumat 7.536.258 ptes. Aquesta quantitat es pot augmentar molt més amb l'esforç de grups ben acostats a la Parròquia, que sovint ajuden els pobres de distintes parts, sens oblidar que no fa molt la delegació parroquial de Missions ha recollit més de dues camionades de materials -roba, medicines, menjar- per enviar al Burundi, per a la qual cosa la parròquia en féu bona propaganda. No crec que es pugui dir que l'esforç de la nostra parròquia de cara als altres sigui petit. Mirau llistes i veureu com, si no va davant, s'hi fa ben a prop.

Les obres realitzades durant els quatre anys passats, algunes de les quals són de més «envergadura» que l'actual, s'han pagat -que jo sàpiga la parròquia no deu ni un cèntim- amb donatius fets especialment per aquests fins i... altres enginys, que sols tenen els capellans per a fer créixer els doblers de què disposen, no essent el més petit la "millonada" que ells cobren.

Finalment, vull afegir una paraula sobre «l'envergadura» de l'obra de pintar l'Església: Suposa no molt més

de 1.000 ptes per habitant de Campos. aquest és el «capitalasso» que mou a certes persones a criticar que, un pic cada cent anys, si és necessari, es pinti l'església, patrimoni del nostre poble cristià. Això sí, que n'hi ha que prefereixen criticar abans que de donar les 1.000 que les corresponen. Gràcies a Déu, són tan poquetes aquestes persones, que no serveixen de contrapès a les que ho alaben i, per tant, no em lleven la son.

P.D. Ah! També voldria saber quines feines hi té dins la crítica, firmada per M.A., l'Església Vaticana i la de Lourdes. No es tracta, com deim en bon mallorquí, de «mesclar ous amb caragols»? O és que aquest senyor està molt assabentat del funcionament d'aquestes esglésies i en vol fer participants als altres? Segurament, jo no conec aquest funcionament tant com ell, però crec que afirmar que l'Església Vaticana -ja aquest nom, donat així fa olor a «xamusquina»,- ha «deixat de banda els temes teològics», és suficient per al llevar tota l'autoritat crítica a qui fa tals afirmacions.

Gabriel Reus, rector.

MATEU NICOLAU URREA
Gestió i assessorament fiscal i empresarial
Síquila, 12 • Campos A 10 Tel. 65.03.45

Sr. Director de la revista Ressò:

Campos 9 d'abril de 1994

Davant l'escrit «Setmana Santa: Una volta per les Confraries de Campos», publicat al número 58, març 94, i signat per F.M.F., i referent a la pàgina 13 on diu: «Acompanyantes de Jesús: No és propiament una confraria però figura com a grup que va a la processó...» voldria fer notar el següent: Que aquesta informació és INCORRECTA, ja que SÍ som una confraria amb uns estatuts aprovats.

Per la qual cosa agrairia que informàs al seu redactor/a i fes la corresponent correcció.

Atentament i a la seva disposició el saluda:

La Presidenta de la Confraria Acompanyantes de Jesucrist

Maria del Carme Llaneras Veny

Campos, 7 d'abril de 1994

Com que veig que a RESSÒ en vàreu parlar fa més d'un any i no n'heu tornat a parlar pus, m'he decidit a escriure aquestes quatre retxes (que esper que publicareu) sobre un tema que preocupa tant als campaners com a les persones que han de circular amb cotxe per Campos. I molt especialment vull fer referència al carrer Major, un carrer deixat a la bona de Déu pel qual es difícil circular sobretot els dissabtes.

Al carrer Major quasi ningú respecta els senyals de trànsit que obliguen a aparcar cada quinze dies a una banda o a l'altra. La gent sol deixar el seu cotxe allà on li va més bé, i dificulta el trànsit dels altres cotxes, provoca embussos, i més d'un es veu obligat a recular perquè no pot passar per allà on vol.

És vera que qualche pic hi ha guàrdies municipals que posen multes, però això només passa de tant en tant, perquè normalment hi ha cotxes malaparcats i ningú diu res. Per tant, ara que ve l'estiu i hi haurà molt més trànsit, pens que seria necessari una major vigilància. O en tot cas que l'Ajuntament doni ordres perquè el carrer Major tenguí només una única direcció. Així s'evitarien els embussos, i també la dificultat de fer l'STOP al carrer de Plaça, que qualche dissabte és un martiri.

Andreu Pons Moll

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors
Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

Sóc de Barcelona i he vingut a passar uns dies de Setmana Santa a Campos, a casa d'un amic. Durant aquests dies hem anat a diversos indrets de Mallorca, illa que m'ha fascinat, especialment tota la costa de ponent, Valldemosa, Deià, Sóller: el paisatge és fascinant.

A casa del meu amic he llegit la revista que feis a Campos, i abans de marxar he decidit escriure aquesta carta per donar-vos notícia d'una impressió meua que m'ha decebut immensament. I és la carretera que va de Campos a Santanyí. ¿Com és pot consentir una bestiesa com aquesta que han fet en un paisatge tan bell?. Tota la carretera tancada de paret de pedra, cosa que em sembla molt bé, però a sobre hi han posat quilòmetres i quilòmetres d'alambrada de reixeta, a banda i banda, que a més de ser lleig sembla com si tothom estàs tancat i no pogués accedir a cap indret de la ruralia. I quan aquesta es rovelli, més lleig serà encara. ¿No ho han previst els autors d'aquest desastre?.

Enfloc he vist una cosa semblant. I em demano el per què ho vàreu consentir la gent de Campos i la de Santanyí. Possiblement l'any que ve, o l'altre, tornaré a Mallorca i m'agradaria veure que han llevat tota aquesta horrososa «rejilla» que fa malbé aquest paisatge tan bell.

David Junoy

PUBLICITAT A RESSÒ:

Maria Bauçà • Tel. 65.01.47

Laborables: de 17'30 h. a 20'00 h.

**CRISTALLERIA
PERELLÓ**
Acristallaments en general

Carrer Palmer, 1 Tel. 65.00.95
07630 CAMPOS

**BUGADERIA
TINTORERIA**

SA BUGADERIA

Carrer Nou, 73 • 07630 CAMPOS • Tel. 65.25.27

Diumenge de l'Àngel i patiment per Rwanda

En ple temps pasqual, Ressuscitat el Crist, el Bon Jesús de Pasqua de la nostra Parròquia està gojós, a la vora de la Mare-de-Déu, també de Pasqua: què hi varen sortir d'agraciades aquestes imatges!

I és en aquest temps, a l'octava, el Segon Pasqua, podríem dir, celebren per tota Mallorca els *pancaritats*. I a Campos el celebren a Sant Blai, el nostre Oratori, el nostre «puig». Enguany enmig de les Festes i de les darreres panades, però, teníem presents -molt presents- els nostres germans (no només els missioners i missioneres) de Burundi i Rwanda.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

— Sant Blai és un punt de referència cada cop més per als campaners.

Aquests darrers dies, quan escric això, ha estat notícia de primera plana un altre país de germans, d'Àfrica, (i ja sabeu que és mala notícia per aquests països ser primera plana). Parl de *Rwanda*, veïnat de Burundi, amb

diverses Missions de mallorquins, sobre tot de Missioners i Missioneres dels Sagrats Cors, a *Butare* i a *Nyakimana*. En el moment d'escriure, segons

m'informen, no havien arribat més que dues de les 4 monges dels Sagrats Cors que eren allà. Tots recordam Sor Maria Lluïsa Arriaga, que va ser Superiora de Campos i Directora del Col·legi. Bona mestra, es dedicava a missions, una missió que ha resultat difícil, com podem comprovar.

En aquests moments els desitjam coratge, els animam a tots a suportar la duresa de les proves que sofreixen no només per ells sinó pels germans nadius del país: els grans perdedors probablement. Des d'aquí un gran aplaudiment al seu esperit, testimoni, vertaderament pasqual, vertaderament creient.

S'Esquella.

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Restaurant La Travessia.

ESPECIALITAT EN CUINA MALLORQUINA

Local per a Bufets de Noces,
Comunions, Batejos, etc.

Ctra. Campos Llucmajor, Km.1 • Tel. 65.23.37
07630 CAMPOS

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ

Avda. La Verge, s/n. - Tel. 65.06.75

Dos Pintors Campaners mostren la seva obra: Miquel Aguiló i Antoni Mas

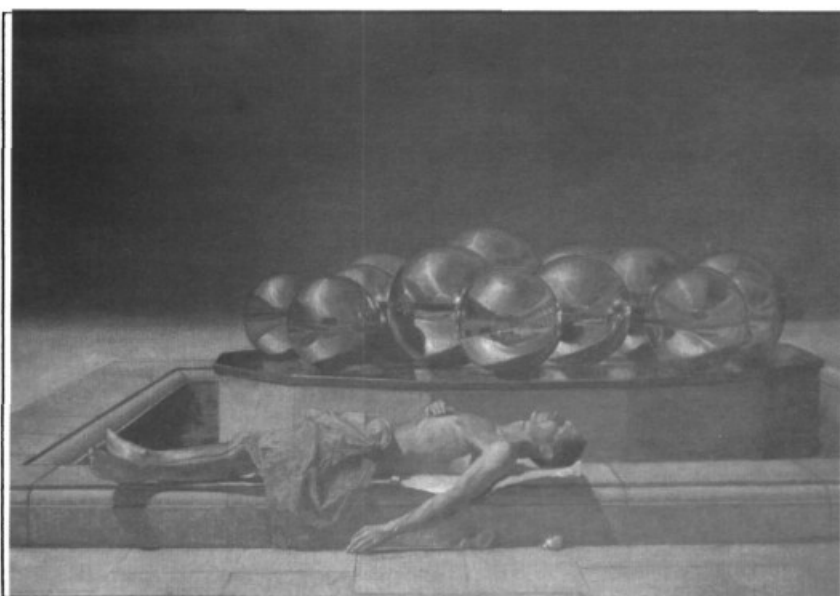
Aquest mes d'abril, temps idoni per a mostrar la feina feta durant el temps de reclosió hivernal dels pintors, ens ha deparat dues exposicions en les quals, i individualment, hem pogut veure i visionar les darreres obres de Miquel Aguiló i d'Antoni Mas, dos pintors campaners de sòlida, i consolidada trajectòria artística quan han exposat a Campos el primer, i a Pollença el segon.

Miquel Aguiló es mostra fidel, com sempre o més, a l'estil realista que ha caracteritzat la seva obra; un realisme meticulós on predomina l'esquematisme paisagístic, amb uns certs retocs impressionistes que accentua la llum, molt meditada, i un cert contrast de tonalitats subtilíssimes. Perfecte dominador del color -i la claror mediterrània- la seva obra és el reflexe més palpable de l'evidència monòtona que absorbeix la rutina paisagística, dels interiors immòbils; talment una finestra oberta a qualsevol indret de l'illa, o una postal per al record dels amants de la nostàlgia.

L'obra d'Antoni Mas, també essencialment realista, i cada vegada més influïda per uns certs retocs passionals i poètics que ens recorden d'una banda el perfeccionisme d'Antoni López i de l'altra la subjugació d'Oscar Tusquets, resalta especialment per l'elaboració minuciosa del context que conforma l'espai, un espai on es concentra el germen essencial d'allò que ens vol dir sense mica de retòrica. Contràriament del que sembla, l'obra d'Antoni Mas no ofereix la síntesi d'un espai concret, sinó que cada element -de vegades de forma aïllada- provoca l'estructura formal de l'espai. Per la

— Miquel Aguiló es mostra fidel a l'estil realista.

— L'obra d'Antoni Mas resalta per l'elaboració minuciosa del context que conforma l'espai

qual cosa resulta més fluid allò que mostrat. Cosa d'agrair.
suggereix que allò que obertament és

Redacció.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà • Tel. 65.01.47
Laborables: de 17'30 h. a 20'00 h.

PERFUMERIA VIDAL

Perfums i Cosmètica

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

BODEGA VIDAL

Especialitat en vins de reserva

Carrer Creu, 28 • CAMPOS

Alguns comentaris sobre la crisi econòmica

Que avui en dia tothom pensa que estam en crisi, és un fet inqüestionable.

Que ens afecta a tots en major o menor incidència, també és indubtable.

Que no sabem com sortir-nos-en, és evident.

Però encara que és difícil opinar sobre una situació tan complexa, voldria fer alguns comentaris per contar, segons el meu parer, aquest entrellat d'aspectes i situacions i opinar, si això és possible, amb més coneixement de causa per així avaluar la seva transcendència a les Illes.

En primer lloc, s'ha de dir que el mercat de treball està força alterat. La taxa d'atur se situa durant 1993 al 19'5%. Per altra banda, la població ocupada en relació a la població activa, mai havia estat tan baixa: el 82'8%. Això, en llenguatge col·loquial vol dir que hi ha 27.450 ocupacions menys que el desembre de l'any 91. En resum, ens trobam en una situació en la qual és molt difícil trobar feina.

En segon lloc, els sectors inversors com la construcció i la indústria han disminuït la seva activitat; de l'ordre del 23% des de 1991 pel que fa a la construcció. I les empreses, en general, no emprenen projectes d'inversió. Les expectatives no són favorables, sins un marc en què els interessos (que són el preu dels diners) encara estan massa alts.

Hem de dit ambé, que la demanda

interior té creixements negatius la qual cosa indica que està poc animada en aquests darrers dos anys, però al mateix temps el consum turista presenta uns creixements positius. I això perquè l'any passat va ser un bon any turístic. Les expectatives per enguany són previsiblement, fins i tot, més bones.

Per tant, dins un context deprimit per circumstàncies interiors (no s'ha d'oblidar que l'economia està fortament interrelacionada), el nostre sector de més pes específic, el turisme, ha tingut aquest darrer any un comportament expansiu i el mateix es preveu pel 94, i el motiu és clar: perquè depèn de les economies dels nostres visitants alemanys i anglesos bàsicament.

La conjunció dels factors que deim fa que, en conjunt, el total del que es produeix (béns i serveis), allò que es diu el producte interior brut, hagi estat positiu, encara que poc, al contrari del que ha passat a l'estat espanyol.

Pel que fa a Campos, no es tenen dades directes per opinar sobre la incidència de la crisi, si més no, hem de pensar raonablement que aquesta afecta en manera semblant com a la resta de municipis, però en principi no més. Això ho opinam per comparació.

És a dir, ponderant els factors d'ocupació, telèfons existents i vivendes familiars ocupades, en relació als habitants que hi viuen. I així les comparacions que resulten són:

1.- Les comarques de Migjorn i

Foto: Damià Fronens (Foto Vidal)

— Tothom pensa que estam en crisi és un fet

de Muntanya se situarien per sobre la mitjana de Mallorca.

2.- Dins la comarca de Migjorn, Campos, Santanyí i Manacor són els municipis que destaquen.

3.- Finalment, cal dir que Campos se situa després i a continuació dels municipis més destacats turísticament.

Totes aquestes breus apreciacions crec que poden ajudar a formar-nos una opinió més exacta sobre un tema tan important com és la situació econòmica que tenim al nostre país.

Pere Albertí i Huguet
Economista

Foto: Foto Vidal

— La crisi ens ha afectat a tots

Taller Mecànic
CA N'ARNAU

Carrer Provença, 36

Tel. 65.10.63

07630 CAMPOS

Qui educa més: l'Escola o la Família?

Quantes vegades haureu sentit a dir: «Quines paraulotes que dius fill meu, això t'ensenyen a l'escola? Hauré d'anar a parlar amb el teu mestre!» -també s'ha dit a una filla i també s'ha amenaçat a parlar amb la mestra-. Frases semblants a aquesta s'han anat heretant de generació en generació, com a mínim les poques generacions durant les quals l'ensenyança obligatòria s'ha generalitzat, perquè quan no s'anava a l'escola no se la podia utilitzar com a cap de turc.

I doncs sí, aquesta conversa amb alguns pares d'algun alumne l'he tenguda, i m'ha fet molta gràcia, com si els i les mestres tenguéssim a les nostres programacions els següents objectius:

- Procurar que els alumnes aprenguin a dir paraulotes.
- Ensenyar els alumnes a insultar.
- Que aprenguin a barallar-se.
- Etc., etc, etc...

Deixem anar de banda aquestes bromes i anem a veure quines possibilitats té cada estament implicat en la responsabilitat d'educar les futures generacions. Una vegada definida, encara que no d'una forma totalment exhaustiva, la paraula educació en l'article que va sortir publicat a la revista anterior hem d'explicar qui té la possibilitat de posar-la en pràctica si és que ho desitja.

Des de fa bastants anys, i cada dia que passa més se'm confirma el meu pensament, he arribat a la conclusió que podríem quantificar i repartir la quota de responsabilitat educativa de la següent manera:

- un 50 % de possibilitats d'educar són de la família.
- un 25 % corresponen a l'escola.
- el 25 % restant és obra de la resta de la societat (poble, televisió, carrer, amics, etc.)

Però hem de dir que a partir d'aquesta model bàsic, s'han de fer moltes matisacions, perquè qualsevol persona que pensàs en el seu cas o en el dels seus fills, podria pensar que això no és real, i tendria raó, perquè aquest model correspon a les possibilitats que tenen cada una de les parts implicades, que no vol dir que es desenvolupin. En el proper número posarem tres exemples, per aclarir un poc aquest embolic.

Joan Lladonet.

— Cada estament està implicat en l'educació

ASSESSORIA FISCAL

CAMPOS

Carrer Provença, 34 • 2^{on} • Tel. 65.09.41
07630 CAMPOS (Illes Balears)

**PRODUCTES
ADROVER**

Carrer Menorca, s/n. • Tel. 65.00.54
07630 CAMPOS

Debat sobre l'economia de Campos i la crisi El Pla 5B va despertar molt d'interès

El propassat dia 8 d'abril, organitzat per l'Obra Cultural Balear, es va produir un interessant debat sobre la crisi econòmica a Campos, amb participació activa de molts de campaners que, ben interessats pel tema, varen demanar i varen plantejar importants qüestions.

Els participants varen donar visions diferents de l'estat general o local de l'economia.

Gràcies a Pere Albertí, Economista, varem saber ben clar que l'economia campanera no es pot deslligar de la mallorquina i aquesta de l'europea. Crisi, va dir en Pere Albertí, n'hi ha com n'hi ha pertot arreu i n'hi ha perquè ningú s'atreveix ara a invertir, amb una situació difícil, i tampoc l'Estat pot invertir perquè s'ha endeutat massa i no pot manllevar. Ara l'especifica, com sempre, és el turisme, en el ben entès que aquest es pugui mantenir en el nivell actual. I això està per veure. Està clar, que hi ha desequilibris a l'economia mallorquina, entre els sectors agrari i terciari.

En Jesús Guillén, constructor campaner, va posar el dit a la llaga quan parlava del deute que totes les empreses sofreixen i del mal ambient per a invertir o fer qualsevol cosa. Va resaltar la importància del turisme i de la construcció com a motors econòmics, segons ell.

Foto: Foto Vidal

— Campos i economia fou el tema tractat: nombrós públic hi assistí.

La gran possibilitat que té Campos amb el Pla 5B va ser explicada a grans trets pel Gerent del Programa Leader, En Francesc Blasco, expert coneixedor d'aquest assumpte. Va deixar ben clar que el Pla 5B suposa esforços i iniciatives dels particulars, no ve res tot sol i que s'aprofitarà si en sabem i volem. Les ajudes europees són importants però les hem de saber córrer.

L'advocat Ferran Gomila, expert en temes laborals, va posar de manifest que avui els treballadors no estan tan protegits com abans i de cada vegada

ho estaran menys. Això, és evident, crearà problemes no només de caire social sinó laboral i econòmic.

El col·loqui mogut per la curiositat dels assistents, sobre tot, per les ajudes europees, va ser profitós per deixar el tema damunt la taula i promoure altres qüestions a altres debats. Moderà en Pere Ollers. I fou la Sala de Cultura de SA NOSTRA, amb una bella exposició, el lloc on es desenvolupà.

Redacció.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà • Tel. 65.01.47

Laborables: de 17'30 h. a 20'00 h.

Maria Miquel Nadal

ASSEGURANCES EN GENERAL

• Metges	• Robatoris	• Llar
• Incendis	• Jubilació	• Embarcacions
• Accident	• Comerços	• Automòbils, Etc. . .
• Vida		

Carrer Santanyí, 23 • Tel. 65.04.01 • 65.00.89 • 07630 CAMPOS

La Discoteca S'Eixam de Campos tancada Una ordre de la Delegació del Govern en té la «culpa»

El passat dimecres dia 30 de Març, mitjançant una ordre de la Delegació del Govern, agents de seguretat de l'Estat tancaven la discoteca del nostre poble, S'Eixam. Fonts de la Delegació del Govern afirmaven que el motiu del tancament cautelar de la discoteca obeïa al fet d'haver trobat, en el seu interior, persones que consumien droga. Segons declaracions fetes pel propietari de la discoteca, Guillem Vanrell, varen ser tres, concretament, les persones que varen trobar en possessió de droga, pareix ser que cocaïna. De tota manera, Guillem Vanrell pensa recórrer l'ordre de la Delegació del Govern ja que no es considera responsable dels fets sinó que, pensa ell, és responsabilitat de l'empresa de seguretat. Guillem Vanrell, a més a més, afegeix que el tancament de la discoteca durant les festes de

Setmana Santa haurà representat un important perjudici econòmic difícil de quantificar.

S'Eixam s'havia convertit, en els darrers anys, en el principal centre de diversió de la joventut i una important, en conseqüència, font d'ingressos, no tan sols per la discoteca sinó per tots els negocis nocturns de la vila. Aquests ingressos, ara, es veuran considerablement reduïts i, qui sap si mai tornaran a ser els mateixos que tenien en el moment del tancament. De tota manera, el consum de drogues ha de ser sancionat amb rigorositat però, també s'han de tenir en compte els quinze anys de funcionament del negoci sense cap escàndol d'aquest tipus.

p. t. s.

— El consum de drogues ha estat el motiu del seu tancament

Campos d'un temps

Si no fos pels fullets parroquials, a la sortida de missa la gent duria les mans dins les butxaques. Llàstima que per aquí no se'n facin d'una mica reivindicatius, com els que signen els bisbes de Vic o de Solsona. Però això seria demanar massa, i sobretot a aquest, que data de finals dels anys 40, quan les beates anaven a missa amb la cadira plegadissa, -aguantada amb la mà dreta, evidentment-, i els homes duïen el coll de la camisa emmidonat.

L'anagrama de **Nuestra Parroquia** és un collatge d'allò més acadèmicista i estantís. L'ós -o l'ase- de la vila el fan mirar cap a la dreta, i des de la dreta, perquè en aquells anys tot allò que no estava a la dreta ho tenien a les fosques. Sant Julià, en canvi, fa cara de místic coronat, amb el gaiato

més llarg que ell. Tots dos emblemes subretxats per dues palmes que coronen la imatge del poble, on les cases quasi no es veuen de tan petites que són, i l'església quasi no hi cap de tan grossa com la varen dibuixar.

¿Per què sempre dibuixen el temple parroquial des d'aquesta pers-

pectiva, i no la part posterior, per exemple, que és la que es veu venint de Felanitx?. ¿Per què han pintat l'interior del temple enlloc d'emblanquinar-lo?. ¿Per què no hi ha rellotge de sol al campanar?.

d. h.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà • Tel. 65.01.47
Laborables: de 17'30 h. a 20'00 h.

Pla 5B, un possible recolzament a l'agricultura Balear

Al Consell de Govern celebrat dia 13 de maig de 1993 i a proposta de la Conselleria d'Agricultura i Pesca es va acordar demanar al Govern Central la sol·licitud a la Unió Europea, encara llavors Comunitat Econòmica Europea, de la inclusió d'una nova sèrie de pobles, entre ells Campos, en el Programa Operatiu del «Pla de Desenvolupament de les Zones Rurals de les Illes Balears de l'Objectiu 5B». La Unió Europea va acceptar, en dates properes a Nadal, la sol·licitud i aquesta desició va ser, sens dubte, una bona notícia «nadalenca» pels pagesos campaners i externs i per tots aquells que estan vinculats d'una manera o altra al món agrícola.

Aquest programa europeu té com a objectiu impulsar el maltractat i abandonat sector agrícola des de quatre vessants diferents:

a) Accions destinades a disminuir costs en la producció, a millorar la qualitat i adequar el mercat de la oferta.

b) Actuacions de conservació de la natura, amb especial atenció en la prevenció d'incendis i regeneració de zones desertitzades pel foc.

c) Crear les infraestructures necessàries pel desenvolupament de tota l'agricultura i també el foment de les petites empreses no agràries, única excepció d'aquest programa agrícola.

d) Sistemes de formació de l'empresari i del treballador, per que els primers objectius puguin dur-se a terme amb la màxima efectivitat.

La part important d'aquest programa és que ha de ser una col·laboració entre la inversió privada i la pública. Malgrat que la quantitat de la inversió no es decidirà fins a mitjan gener, el Govern Balear i el Govern Central han presentat un pla d'inversió d'uns 18.000 milions de pessetes. Per a aquesta inversió la Unió Europea subvencionaria un 45% amb una condició: que l'Administració (sia la que sia) o els inversors privats tirin endavant el projecte, invertint primer ells el 100% del cost. Posat el projecte en marxa, la Unió Europea retornaria, per tant, el 45% de la inversió feta.

El Govern Balear preveu destinar uns 2300 milions

de pessetes anuals fins l'any 2000 pel programa 5B i pel 1994 es destinaran 1290 milions que s'incrementaran a partir de 1995.

El Conseller d'Agricultura i Pesca, Pere J. Morey va dir a Campos que aquest pla «precisa anar acompanyat d'una inversió privada que permeti garantir la productivitat de les inversions que es realitzin amb els doblers del programa europeu». Va remarcar la importància de la inversió de 2'5 pessetes per part de la iniciativa privada per cada pesseta pública, assegurant que aquest és el principal i darrer objectiu del programa 5-B.

Pere J. Morey va indicar també que el paper dels ajuntaments beneficiats és «aconseguir que les decisions es prenguin des d'abaix fins a damunt i no a l'inrevés».

Redacció

COMPRI PRODUCTES

ETIQUETATS

EN CATALÀ

**Motor Ocasíó
Campos, S.L.**

COM

COMPRA - VENDA de Vehicles d'Ocasíó

Tomàs Rigo Viçens

Ctra. Palma - Campos, Km. 35 • Tel. / Fax 65.24.22
07630 Campos

Sa Joieria

Joieria • Relotgeria

Carrer Major, 3
Tel. 65.23.78 • CAMPOS

Geometria natural

Una exposició d'Antoni Mas a Pollença

El passat dia 26 de març el pintor campaner Antoni Mas inaugurava una exposició a les Galeries Bennàssar de Pollença que estarà oberta al públic fins a finals del mes d'abril.

No són hores (tampoc no em correspon a mi) de descobrir ni de presentar en societat un pintor amb prou experiència, acumulada des de fa anys en exposicions, tan individuals (1979, 1981, 1983, 1988, 1990 i 1992), com col·lectives (1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1992, 1993 i 1994).

Si se'm permet una opinió estrictament personal, de l'observació dels 25 quadres presentats per Antoni Mas a la galeria de Pollença assenyalaré una impressió de conjunt, amb una característica global força significativa: la gairebé permanent presència o referència a les figures geomètriques combinades amb els objectes representats, objectes inanimats de natura morta (fruita, flors, ceràmiques, mobiliari o estris del taller del propi pintor), la figura humana o els elements del paisatge (definitos sempre per la proximitat a la mar).

La geometria es fa present mitjançant diversos elements específics: l'escaire d'una taula o la disposició de les rajoles, diferents formes cúbiques (explicitades per mitjà de suports de fusta o d'una columna), els volums piramidals, les formes circulars, els elements triangulars, així com també per una esquadra, unes esferes, una plomada, ... A més dels objectes concrets, si més no, les referències geomètriques hi poden aparèixer a través de les línies rectes o dels traçats triangulars, rectangulars o quadrats.

La recurrència a les formes geomètriques tanmateix no significa de cap manera una simplificació ni una finalitat absoluta per ella mateixa. Es tracta d'una pintura molt acurada i elaborada, de format divers, on la composició de caràcter geomètric sempre apareix integrada com un tot i en harmonia amb tots els elements

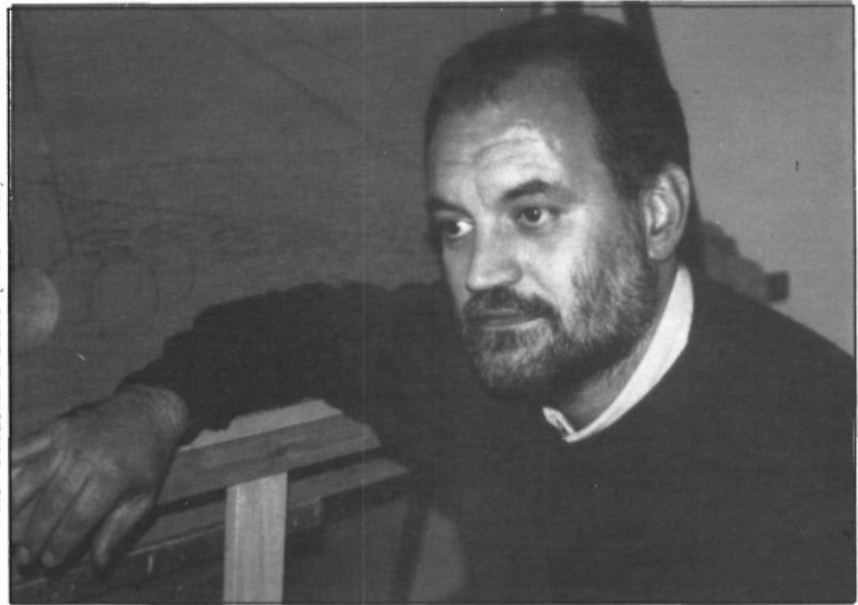

Foto: Sebastiana Lladó (Foto Vidal)

— Antoni Mas exposa a Pollença

del quadre, immersos en una combinació de color i de llum realitzada amb claretat i nitidesa, que connecta fàcilment amb l'espectador.

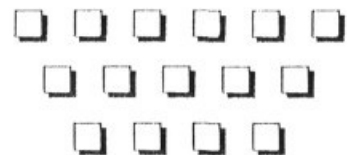
Més que una crítica d'art, aquest és només un comentari molt personal sobre una determinada exposició. He de confesar que no conec en detall l'obra anterior del pintor. I, en aquest cas, la meua percepció és possible que estigui condicionada per un agravant, com és el fet d'haver conegut la persona abans que el pintor.

Em sembla que tot el que he dit dels quadres està d'acord amb el tarannà i amb la naturalitat del caràcter de l'autor. Així, potser la geometria representa una projecció de la seva personalitat cap a una recerca de l'ordre i de l'equilibri natural que han de presidir els actes de la vida. O, fins i tot, des d'un punt de vista més pictòric, potser sigui un indicatiu o un anunci de la «recerca de l'abstracció» com apunta la mà del mateix pintor en un dels quadres (encara que potser també tot això ho hauríem d'aclarir amb qui ha manejat el pinzell).

Malgrat totes les hipòtesis d'un profà (que mai no ha tengut uns coneixements suficients sobre pintura, però que com a qualsevol ciutadà sap si un quadre li agrada), del que no hi

ha dubte és que aquesta combinatòria entre els elements de la natura i les formes de la geometria assoleix una altíssima qualitat intrínseca: és una vertadera manifestació de la bellesa.

Antoni GINARD BUJOSA

RESTAURANT
CAZADORES

DIRECCIÓ FAMILIAR

CUINA
MALLORQUINA

MENJAR PER ENDUR-SE'N

Ctra. Campos a La Ràpita, Km. 6'5
Tel. 64.03.70 • CAMPOS (Mallorca)

Pel seu nom les coneixereu

Foto: Foto Vidal

D'esquerra a dreta i de damunt a abaix

1.— Francisca Bujosa Oliver	16.— Francisca Albons Barceló †
2.— Apol·lònia Vicens Pérez	17.— Margalida Riera Mesquida
3.— Catalina Cirer Vidal	18.— Isabel Lladonet Valls
4.— Carme Gil	19.— Magdalena Mora Garau
5.— M ^a del Carme Llaneras Espín	20.— Paquita López Ledesma
6.— Sebastiana Ballester Oliver	21.— Francisca Mulet Ballester
7.— Isabel Oliver Sagreras	22.— Antònia Puig Manresa
8.— Isabel Adrover Ballester	23.— Sor Catalina
9.— Isabel Ruíz Mecinas	24.— M ^a Antònia Mercadal Manresa
10.— Francisca Vadell Adrover	25.— Aina M ^a Puigserver Salas
11.— Antònia Fullana Canet	26.— Rosa García López
12.— Francisca Ferrer Alou	27.— Francisca Sánchez
13.— Francisca Mulet Manresa	28.— Apol·lònia Riera Mesquida
14.— Antònia Barceló Barceló	29.— Antònia Soriano Mas
15.— Catalina Albons Barceló	

Podeu tenir una còpia d'aquesta foto al preu de 695 ptes. a Foto Vidal.
També dels altres grups del curs 1971 - 72 de les Monges del Cor de Jesús

Damià Prohens i Francisca Vidal tota una vida dedicada a la fotografia

Aquest mes d'abril es compliren 75 anys de la fundació de Fotos Vidal. Al llarg d'aquest temps quatre generacions han treballat amb entusiasme i han aconseguit un prestigi reconegut a Campos i també als pobles del voltant.

Antoni Vidal Mas va ser el fundador l'any 1919. Retratava, ampliava i treballava amb llum natural. L'any 1925 va inaugurar la galeria al carrer Victòria nº 23 on va treballar fins a l'any 1972 quan l'empresa es va traslladar al carrer de Plaça nº 15, on és actualment.

Na Francisca, filla d'Antoni Vidal, va néixer dins el món de la fotografia i tota la vida hi ha fet feina. Al costat del seu home, Damià Prohens, va seguir en la feina del seu pare. Avui és el seu fill Antoni qui dirigeix el negoci amb la seva dona Sebastiana i l'ajut del seu fill Damià, el més jove seguidor d'una família que viu immersa dins la fotografia.

Hem parlat una estona amb na Francisca i en Damià perquè ens expliquessin com han estat aquest anys de feina, com ha evolucionat la fotografia, les seves experiències... conèixer, en definitiva, un poc més d'aquesta parella que ha fet de la fotografia la seva vida.

— Ens podríeu fer una mica d'història d'aquesta llarga trajectòria?

— El meu pare, Antoni Vidal, l'any 1919 començà a retratar en el jardí de ca seva, de vegades feia servir un fons. Treballava amb llum natural; també anava a retratar per les cases. En aquell temps molta gent havia emigrat a Cuba i els familiars es feien retrats per enviar-los.

L'any 1944 vaig anar amb el meu pare a fer uns cursets de la casa Agfa a Barcelona, tractava de les maneres i mitjans per donar color a les fotografies en blanc i negre -ens diu na Francisca-. Quan festejàvem en Damià va anar a aprendre'n a Palma, a ca n'Amer, un fotògraf que llavors tenia prestigi. En casar-nos juntàrem tot el que en Damià havia après a Ciutat amb l'experiència de mon pare. Des que ens casàrem, l'any 1947, vàrem fer feina tots plegats, cadascú tenia la seva feina, en Damià estava al laboratori, i dels retocs ens encarregàvem el meu pare i jo. De cara al públic jo era qui feia les relacions i me'n cuidava de convèncer la gent... Anava molt bé que

fossin dos per entretenir les persones mentre ell feia les fotos.

— Què és la fotografia per a vosaltres?

— Ha estat la nostra vida, sense la fotografia no haguéssim pogut viure. Encara ara quan vaig a la tenda pas molt de gust de veure les fotos, m'omple el cor. Sempre hem fet feina l'un al costat de l'altre, ens hem avengut molt i ens necessitàvem per a poder fer la feina.

— Com ha canviat la fotografia dels vostres pares a vós i de vós al vostre fill o nét?

— El meu pare emprava màquines grosses i incòmodes, de vegades amb negatius de 18 x 24 per als que volien fotos de tamany natural. Tots els negatius eren de vidre. Pels encàrrecs exteriors emprava una càmera de campanya tamany 18 x 24, amb el seu trípode, de tela negra... Tot es feia de forma artesanal al laboratori i retocar-lo després. L'estudi era amb llum natural, no hi havia res elèctric, quan el sol es ponia ja no podíem fer fotos.

L'any 1947 férem el primer reportatge de noces amb «flash» de

magnesi, més tard introduírem el «flash» electrònic i la llum artificial a l'estudi, d'aquesta manera es va perllongar l'horari i en comptes d'acabar de retratar a posta de sol fèiem feina fins a mitja nit. Ca nostra s'obria a les 7 del dematí i no es tancava fins a les 12 de la nit, sense tenir cap dia lliure en tota la setmana i sense tancar al migdia.

Un altre any posàrem la llum artificial al laboratori, i per aquest motiu vaig construir la primera ampliadora elèctrica - ens explica en Damià -.

Ara es prepara i es treballa amb més llums, hi ha aparells i màquines diferents. Al nostre temps es colorejaven les fotos a mà, jo -diu na Francisca- les pintava, era una feina molt delicada, havies de pintar amb pintures fixes que si t'equivocaves no se'n anava. Ara si és necessari es posa maquillatge abans de fer la foto per no haver de fer després els retocs, així queda més natural.

— En aquells moments, hi havia d'altres fotògrafs a Campos?

— Quan el meu pare va obrir el negoci no n'hi havia d'altre. Venien

✓ Fent una volta per la vila

a fer-se fotos de tots els pobles veïnats: Llucmajor, Calonge, s'Horta, Santanyí, ses Salines... Després hi va haver n'Amer, en Garcias i en Sebastià Vidal.

— En quins moments es retratava la gent? Quines feines feieu bàsicament?

— Als casaments i comunions era quan més la gentes gastava els doblers, feiem reportatges de noces, comunions i bateigs. També feiem retrats d'infants, al.lotes joves, reproduccions, grups familiars... El més normal era fer-se la foto els dies de festa, quan s'estrenaven els vestits. El dia que combregaven tots els nins del poble venien a fer-se la foto a ca nostra, era una feinada!

— De quines fotografies n'estau més satisfets?

— Ara mateix en record una que li vaig fer a na Miquela «Ramonella», de perfil, en blanc i negre, va quedar molt bé -diu en Damià-.

— Miquela Fullana (Ramonella) 1957.

— Era, la vostra, una feina ben valorada?

— Abans era molt més valorada que no ara, i en temps del meu pare

encara més. Unes fotos de carnet podien valer l'equivalent al jornal d'un mestre d'obres.

— Quina sensació es té quan una mateixa empresa dura 75 anys?

Ara respon na Francisca

— És una gran satisfacció i un gran orgul, n'estic molt satisfeta del meu fill i del meu nét que segueixen, ja és la quarta generació. Nosaltres -indica en Damià- ens hem avengut molt en la feina, un sense l'altre no ho podríem haver fet.

El meu home em va fer molt feliç mantenint el nom del meu pare, també estic contenta que el meu fill el conservi.

— En tants anys de feina, vos han concedit cap premi?

— Un temps no es donaven premis, eren els mateixos clients qui et premiaven venint a fer-se les fotos del casament, llavors les del bateig dels fills i les del combregaments. Els nostre millor premi era la confiança dels clients. No s'estil.lava fer concursos.

El que sí hem tengut és un reconeixement, per part dels fotògrafs provincials, per la nostra antiguitat i anys de dedicació.

— Amb tants d'anys segur que teniu un bon grapat d'anècdotes, ens en voleu contar alguna?

— Anècdotes en tenim moltes. Quan va començar el color vaig intentar posar-ne algunes dins els reportatges però a la gent no li agradaven, deien que allò no era natural.

De vegades ens duïen fotos per fer-ne reproduccions però volien que els canviéssim: si duïen capell que els el llevàssim, que els posàssim de costat... De vegades feies fotos de grup i si en faltaven els havies d'afegir quan la foto ja estava feta.

Vàrem fer una foto al 3er Batalló de Campos, era molt difícil fer-la a tots

plegats, i per això vàrem haver de fer-la a l'explanada de Sant Salvador i amb un negatiu de 18 x 24.

— Teniu cap arxiu de tot el vostre treball?

— Tenim una sala ben plena de negatius. Tots els de mon pare, n'hi ha de romputs (ja he dit que eren de vidre), però així i tot en tenim molts. El que passa és que no estan enumerats i du una feinada ordenar-los, cosa que esperam fer a poc a poc. En els negatius hi ha les creus antigues de Campos, les torres, fotos de processons, festes importants...

— Ens podríeu donar algun consell per a fer bones fotos?

— Tirar-ne moltes, agafar experiència i confiança amb la màquina, fer proves, mirar-s'hi un poc.... No és qualsevol que pugui fer una bona fotografia, es necessita sentir l'art. Una mateixa fotografia feta per una persona o per una altra canvia molt.

Per acabar volem agrair la deferència per la xerrada, donar la més sincera enhorabona, en nom propi i en nom de Ressò, a na Francisca i en Damià que han pogut veure com el negoci familiar ha complert els 75 anys d'existència. Així mateix per tota la feina feta i que ha permès que una bona part de la nostra història i dels seus personatges, hagin pogut perdurar per sobre de la pròpia existència. Desitjam que Fotos Vidal pugui seguir per molts il.lustrant les pàgines de les vides de cadascú.

N. Vives

A. Sitjar

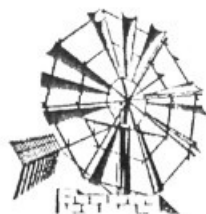
Taller i Servei de Pneumàtics

M. BORDOY

Venda i Reparació de Pneumàtics
Equilibrat Electrònic
Servei de Reparació Vulcanitzats

Carrer Victòria, 57 (Cantonada Carrer Felanitx)
Tel. 65.21.93 • CAMPOS

SA CIMENTERA, S. A.

MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ

FABRICACIÓ PRÒPIA
DE CIMENT NATURAL

Carrer Cimentera, 38 • Tels. 65.02.54 • 65.08.73
07630 CAMPOS (Mallorca)

Notes breus

Certamen de Pintura «Princesa Sofia».

Com ja vos vàrem anunciar al número passat, la pintora campanera Miquela Vidal va aconseguir el 1er. Premi al Certamen de Pintura «Princesa Sofia». El passat dissabte dia 2 d'abril se li va entregar el premi de mans de Ses Majestats els Reis d'Espanya. A la fotografia podem veure el moment en què Miquela Vidal recull una placa commemorativa de mans del rei Joan Carles I.

Bíblia en català per a les Balears

Publicada recentment ja s'ha posat a l'abast de tothom. Per 2.000' -Pts, hom pot tenir una Bíblia completa i adequada al nostre llenguatge. Ha estat impresa per Editorial Claret, per encàrrec de les Diòcesis de les Illes Balears, Mallorca, Menorca i Pitiuses. És una adaptació de la Bíblia Interconfessional Catalana. Ha estat patrocinada la seva edició pel Govern Balear, el Consell, Sa Nostra, i La Caixa.

Dimecres, dia 20, es va fer la presentació oficial amb un Acte públic presidit pel Sr. Bisbe i seguit de Concert de la Capella Oratoriana, al Col·legi de Sant Francesc.

Una edició ideal per als catòlics de les Balears

El Santuari de Lluc obri les portes

Tothom coneix LLUC, aquest Lloc privilegiat de Mallorca i alhora encisador. Lluc, a més d'ésser un Santuari marià i un lloc de pregària és una Escola: l' ESCOLANIA DE LLUC. Segons ens informa el Pare Miquel Mascaró, m.ss.cc., home jove i emprenedor, ara encarregat de

l'Escolania, aquesta té com a grans trets:

- * ensenyament musical
- * ensenyament en català
- * una família que prega
- * un ensenyament amb amor a la natura

A més de tenir una gran història l'ESCOLANIA DE LLUC, depenent dels Missioners dels Sagrats Cors, significa un lloc privilegiat per a gaudir dels més diversos esdeveniments. Ara ESTAN OBERTES LES PREINSCRIPCIONS PER AL CURS 94-95. Es poden inscriure a partir de quart d'EGB, 2on de 2on Cicle de Primària, sempre que comptin amb nocions de solfeig i veu i oïda afinades. Tenen un règim d'internat i d'estudis normalitzats fins a 8è d'EGB, a més dels estudis de música. Poden concedir-se Beques d'estudi. Informació als Tels. 517002 i 517025.

Foto: Cedida per Escolania de Lluc

— A l'Escolania de Lluc hi hagut quasi sempre campaners. Aquí veim en Pere Mas Riera

Matriculació als Centres Escolars

Pels inicis de Maig s'obrin els plaços per a matricular els nins i nines als Centres Escolars, Col·legis d'EGB, o Centres de Primària i Secundària, per l'ensenyament obligatori.

És important que els pares i estiguin atents i s'informin per tal d'evitar corregudes de darrera hora.

Reformat l'Estatut d'Autonomia

Després dels famosos Pactes Autònomic i de la Llei de Transferències de competències a les Comunitats Autònomes de via lenta s'imposava la reforma dels Estatuts d'Autonomia.

Per Llei Orgànica 9/1994 de 24 de març (publicada el 25 de Març) s'han inclòs diverses competències com a exclusives de la Comunitat Autònoma (per exemple, la de joc i massions, i la de menors) i s'han inclòs altres competències en les que la Comunitat Autònoma hi tindrà alguna capacitat de decidir.

✓ Local

Subvencions de la Conselleria de Governació

En les matèries de joventut i família s'ha regulat l'acció subvencionadora d'aquesta Conselleria del Govern Balear. Es destrien activitats inversores (obres noves, adquisició de béns) i activitats no inversores (programes de promoció i integració social de la joventut i la família)

Es dona preferència a les associacions i Corporacions Locals tenint en compte la seva antiguitat, l'àmbit territorial, número de Centres vinculats, la situació socioeconòmica de l'entitat i la celebració de convenis.

Termini de presentació d'instàncies és de l'1 de Desembre al 31 de Gener per cada any.

Es poden consultar les bases al Butlletí Oficial de dia 9 d'abril.

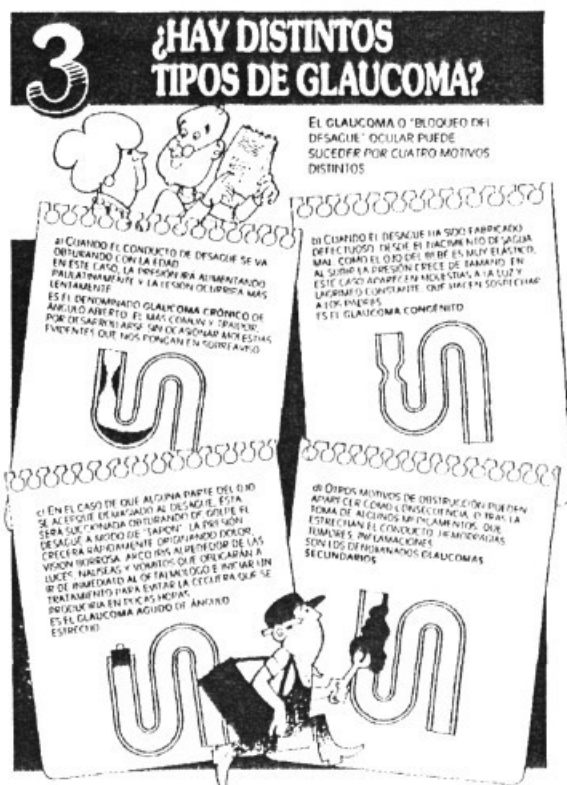

1994 Any Internacional de la Família

Programa contra el Glaucoma

La Conselleria de Sanitat del Govern Balear ha posat en marxa un programa de prevenció del GLAUCOMA, una greu malaltia a l'ull, que provoca problemes greus de visió. En col·laboració amb diversos Centres Hospitalaris i diversos Oculistes (de Palma o Inca) entre abril i octubre d'enguany es realitzarà la campanya de prevenció d'hipertensió ocular. Si teniu entre 40 i 60 anys podeu sol·licitar consulta a aquests Centres o Metges.

La Conselleria de Sanitat en pot informar, Tel. 722900, C/ Cecili Metel, 8.

Els professors de Secundària ja poden ser estrangers

Segons les darreres oposicions convocades pel Cos de Professors de Secundària, per l'Ordre de 21 de març de 1994, els opositors poden no ser espanyols i ser nacionals d'un altre Estat membre de la Comunitat Europea o d'altres Estats amb els quals Espanya hagi firmat un Tractat internacional de lliure circulació de treballadors.

És evident, que els professors de Llengües Estrangeres seran millors, però ara veurem també què passarà amb les altres especialitats.

Porcellet negre amb patató

El restaurant Ca'n Toni de Campos ha participat en la «X Mostra de Ciutat Mallorquina» que ha tenguut lloc a Palma del 15 al 24 d'aquest mes d'abril. El plat seleccionat pel restaurant campaner va ésser «Porcellet negre amb patató», i segons comentaris dels que varen tenir l'oportunitat de menjar-ne, aquest plat va ésser un dels èxits de la jornada.

II Setmana del llibre en Català

Llibres d'art, poesia, narrativa, llibres infantils, còmics, llibres d'excursions... Hem pogut conèixer, fullejar i si volíem adquirir, en el marc de la II Setmana del llibre en català organitzada pel Centre Cultural de Campos. A l'Escola Vella els al·lots de la vila acompanyats dels seus professors i els campaners en general, esperam poder ser engrescats en moltes ocasions més cap a la lectura en català, gràcies a la interessant i original iniciativa del Centre Cultural.

Setmana del llibre en català

Agenda d'activitats de l'O.C.B.

Aquestes són algunes de les activitats organitzades per distintes delegacions de l'O.C.B. a les que vos convidam a participar en aquestes dates:

A Algaida, dissabte 30 d'abril en el marc de la celebració del dia del llibre tindrà lloc la presentació de «Lluna creixent sobre el Tàmesi» de Gabriel Janer Manila.

A Bugar, dies 24 i 30 d'abril i dia 1 de maig: Festa i Fira des Jai. Festa de tradició molt antiga recuperada l'any 1979 per l'O.C.B. Diumenge 24, perçó de festes a càrrec de Damià Ferrà Pons, concert i ball de bot. Dissabte dia 30 podeu fer una passejada per la fira amb cercaviles i gran ballada popular. Diumenge dia 1, la Festa del Jai reunirà a la gent en un dinar al bosc de Binisseti i també hi ha programada una trobada de pintors de camp.

A Inca, dijous dia 28 d'abril a les 20:30 a les «Tertúlies de Can Xesquet» està convidat en Jaume Santandreu que farà una xerrada sobre «la marginació social».

NACIONALISTES DE MALLORCA

Ses Coveles! Quina Llàstima!

Com sabreu, amics lectors, s'han començat a construir a Ses Coveles, davant la platgeta d'Es Freu o S'Arenal des Patró, cap a Sa Punta d'en Ferrer, 67 habitatges, dins 13 solars, que, desgraciadament, des del punt de vista paisagístic i ecològic, no faran gens de bé a aquesta zona.

El nostre Grup Municipal -PSM-NM- opina que això, amb un poc de voluntat política de fer-ho, s'hagués pogut evitar o, com a mínim, restringir. Però el plenari ordinari del mes de gener, amb la resposta del batle a una pregunta nostra, comprovarem que era difícil, ja que l'equip de govern hi estava rotundament a favor. Aquesta opinió s'ha vist refutada de llavors ençà als diaris (con el Balears del 7 d'abril) en què el batle ha manifestat que ho veu molt positiu per a l'economia campanera i ataca els ecologistes dient que Campos podria ser un dels municipis més rics de Mallorca i per la seva culpa ara estam en crisi.

Convendria fer algunes puntualitzacions i aclarir alguns aspectes:

* Beneficis per a l'economia campanera?. Hauríem de fer números i tenir en compte les responsabilitats que tindrà l'Ajuntament en les instal·lacions i manteniment de la infra-estructura (aigua, llum...). Aquesta urbanització beneficia els interessos d'uns particulars, però els de la majoria no.

* Pocs beneficis de la nostra costa per a Campos?. Sí, d'acord. I les ganàncies que en podríem treure amb l'ajudació dels xiringuitos encara es retallen per donar-los a qui manco en paga. Aquí sembla que el subconscient del batle l'ha traït o que l'interessa desviar l'atenció i posar l'opinió pública contra uns grups socials o polítics que pensam que zones com aquesta són un tresor que s'ha de protegir i respectar

al màxim. El problema, però, és que des del Govern Balear, ni des de la Direcció General d'Interior, ni des de l'Ajuntament no han estat capaços, o no han volgut, crear un sistema de compensació econòmica per al nostre poble per conservar aquesta zona de la qual es beneficia tota Mallorca, ni posar en marxa diverses activitats (que ara no ve al cas d'explicar) que proporcionarien ingressos per a Campos i també bastants de llocs de feina.

* A Sa Ràpita el desenvolupament urbanístic no ha fet més que començar i l'oferta és més que suficient. Per això s'hauria de tenir clar que el que s'ha de fer des de la platja de Sa Ràpita fins a la d'Es Coto és protegir-ho, i actuar en conseqüència.

* Els desastres que s'han fet haurien de servir d'avís i estar escalivats a l'hora de concedir un permís com aquest. Valguin com a exemples els apartaments fets a Ses Coveles aquests darrers anys a la part d'Es Murters. O a Sa Ràpita els de davant el port, a la part esquerra de la carretera, que no s'hi haurien d'haver fet mai.

Aquest 13 solars figuraven com a «urbans» a les Normes Subsidiàries actuals que es varen aprovar tot just entrar nosaltres a l'Ajuntament. Ens hi vàrem abstenir perquè és un tema complicat que no havíem tengut temps d'estudiar a fons i, efectivament, ens havia passat per alt aquest raonament que, sense saber-ho, estava pintat com a urbà i, per tant, s'hi podia construir amb la mateixa facilitat burocràtica que arreglar el capell a una teulada de la vila. De fet no ens havíem apercibut de la gravetat del problema fins que no hem vist la feina començada. Potser sí que hem pecat d'ingenus i de confiats, però es que **NO ENS HO PENSÀVEM MAI.**

Ara, vista la polèmica que això ha suscitat i davant el dubte sobre un possible incompliment de la Llei de Costes, anterior a les Normes Subsidiàries, demanarem al senyor batle que, mentre es fan les consultes i els aclariments necessaris, es paralitzassin les obres. Quedaran les nostres demandes i les nostres queixes acumulades davant la «raó» dels qui comanden per majoria?.

UNIO MALLORQUINA

TRIAU-LOS MALLORQUINS

L'objectiu bàsic d'aquesta campanya, que es duu a terme des del passat mes de desembre, és promoure els productes i empreses autòctones de la nostra C. A. per tal d'estimular la seva demanda. Unió Mallorquina vol impulsar una política més agressiva i més competitiva que permeti als sectors productius de la nostra comunitat, tenir una capacitat de promoció comercial amb igualdats de condicions que la resta de CC. AA. espanyoles i la resta de països comunitaris.

Les mesures que proposam són un control optimitzat dels nostres recursos naturals, industrials o comercials a un intent d'internacionalització del nostre mercat promovent la gestió comercial directa de la nostra Comunitat, sense intermediaris.

El missatge que vol donar Unió Mallorquina és donar suport als productes i empreses de Mallorca perquè formen part de la nostra cultura i de la nostra riquesa econòmica i res han d'envejar de tot el que ve de fora. Cada cop que triam un aliment mallorquí o una empresa mallorquina afavorim la nostra agricultura, la nostra ramaderia, la nostra artesanía, la

nostra empresa i, en definitiva, no feim altra cosa que beneficiar la nostra economia.

PLA ALTERNATIU AL P.O.O.T.

Unió Mallorquina ha presentat al Govern Balear un Pla alternatiu al Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística elaborat per la conselleria de Turisme que contempla aspectes oblidats al document governamental com són l'estudi de les macroinfraestructures que afecten tan directament el turisme com els problemes d'aigua, les comunicacions entre zones, la recollida selectiva dels fems o els transports interiors. El document estableix les zones de preferent i urgent reconversió i estableix les dotacions de mitjans econòmics als cinc anys, mentre que els POOT original ha obviat aquestes qüestions.

Unió Mallorquina ha preparat un pla alternatiu que recull l'esperit primer del POOT que era el de donar un tractament igualitari a tots els establiments hotelers, fossin turístics o residencials però que després, i com s'ha pogut comprovar amb l'estudi profund del pla, s'ha exigit molt més als establiments denominats turístics que no als altres, sense retallar les densitats de població, amb la qual cosa serà impossible l'esponjament que preconitza el POOT a no ser que els ajuntaments modifiquin els seus plantejaments.

Damià Huguet

La consulta del metge Pedro començava a les nou del matí, i ben puntualment. Ell era un home metòdic, de parlar elegant i pulcre, sobri. El nom feia la cosa, evidentment, malgrat durant molts d'anys hagués estat regidor de l'Ajuntament, a la plena del franquisme més dur i més madur. El metge Pedro, en el fons, era un home liberal, obert i molt actiu, amb el qual podies parlar sense acudir a la retòrica, ni decantar-te per una conversa culta o improvisada, planera, que fes més entenent el sentit humil, i humà, de totes les coses. Era gran i gros, feixuc. Tenia les mans enormes, posseïdores d'una delicadesa subtilíssima, suaus i eficients. Caminava amb passes curtes, pausades i lentes pel pes que suportaven; i les seves espatlles eren amples i voluminoses, gairebé gegantines, la qual cosa li atorgava una certa elegància que accentuava el seu rostre estrictament romà, sobri. Tenia els cabells blancs, blanquíssims, amb poques carències; els duia pentinats cap enrere, perfilats en una cara grossa, d'amples orelles i la gola inflada, potser excessivament voluminosa; tot en ell rodonenc, massís i madur, però amb caràcter.

A la consulta del metge Pedro hi predominava el silenci, abismal i diluït. La gent romania asseguda a les cadires de cuir i de bova que enrevoltaven el primer aiguavés de ca seva, gairebé sense parlar, quietes; encara que ell no solia cridar l'atenció a ningú, ni tampoc feia falta, perquè la gent que acudia a la seva consulta hi anava empenya per una necessitat, no com a excusa o motiu per a una observació mèdica potser no massa urgent. Era gent que patia de qualque cosa: un grip inoportú, una torçuda de turmell, mal d'esquena o de ronyó, la tossina que no espassa o l'alenor profund de la gent gran.

Les parets de l'estança eren plenes

Els Metges d'ahir

de quadres antics i moderns. Un del seu pare, dret en un llauit -d'un realisme moderat-, d'altres d'un barroquisme abusiu on predominaven imatges religioses, amb sants coronats amb neules blanques i verges amb cara de son. Tenia, també, una vitrina alta on es resguardaven, ben ordenats, diversos objectes de ceràmica i de fang; restes arqueològiques que s'havia fet seves, motivat per una intensa passió per aquestes trifulgues, trescant paratges concrets de la ruralia. Si mal no record hi havia, entre els vidres, ben desats, olletes i canelobres, restes d'un pitxer mig romput i trossos de plat menorquí pintats de color blau i de verd. Al bell mig, en el punt més precís, qualque moneda d'aram o de bronze, pulcrament col·locada damunt un drap de vellut roig o en una capseta de llenya de noguer; i més coses encara...

El metge Pedro era un gran aficionat a l'arqueologia i a la pintura: un home de seny. Ca seva, on rebia consulta i visites, estava al carrer dels Tres Pins, just davant la caserna de la Guàrdia Civil: un edifici gòtic molt mal conservat, llastimós, on penjava al seu frontis la bandera d'Espanya. Ell, però, no en feia massa cas d'aquestes coses. Li agradava col·leccionar objectes antics: mobles o relíquies que aconseguia anant mig d'amagat. Degué mantenir -he de suposar- bones relacions amb el capellà Arcas, i amb el capellà Catoi, homes prudents i meticulosos en subretjar aquestes dèries. I amb altra gent, de la vila, evidentment, interessada com ell en la pintura modernista i l'arqueologia.

Tot un món esvaït, únicament útil per al record, tan necessari sempre. Dues passes més enllà de ca seva hi havia el cafè de Can Xesc Móra, on solia cudir amb freqüència a fer un suret l'apotecari Catlar, que va ser batlle de la vila poc més de mig any. I un poc més enfora hi havia la casa gran d'un altre metge de la vila, don Pere Carbó, home pacient i meticolós, sempre reposat i mot pulcre, de caminar lleuger. La gent de Son Carbó -una antiga i acomodada família de la vila-: apotecaris, metges i terratinents, tenien les seves cases en aquella rodalia,

a pocs metres uns dels altres, conformaven un nucli urbà de caes antigues i amb caràcter: la torre medieval, que fa escaire amb el carrer de les Flors, és magnífica. I al seu davant l'antic Hospital dels Mínims, al cap de cantó del carrer de Ca Ses Monges. Tot un conjunt de casals, amb noms i llinatges il·lustres, a un dels carrers més cèntrics de la vila, pe perdes rogenques i el marès esgrogueït, vellutat; amb el portal rodó color d'aram encès i les portes d'alzina vella, reblides amb claus de ferro forjat a mà, robustes.

Vaig anar diverses vegades a la consulta del metge Pedro, i ell va venir a ca nostra cada pic que vàrem precisar una visita seva. No és que fos malaltís, però un grip o un constipat sempre vénen a hores mal donades. M'empipava haver d'esperar una hora llarga assegut al primer aiguavés de ca seva, en una cadira noble, entre quadres antics i objectes de finor arqueològica. Sempre vaig ésser ben atès, i d'ell en mantenc el bon record d'un tracte amable. De jove vaig fer una obra -calcada al Tàpies més pur- que el va meravellar, i m'ho va fer avinent. Aquella obra ara no sé on para. Amb tot, però, tenc molt present la sensibilitat del metge Pedro. Qui s'interessa vivament per objectes d'arqueologia i obres d'avantguarda no és una persona inculta. el seny ho diu tot, ho és tot, malgrat altres carències del tot involuntàries.

I ell, el metge Pedro era, en el fons, un romàntic, un metge com d'altres n'hi ha haguts, n'hi ha i n'hi haurà a la vila tot el temps que ens deixin viure. Si entenc un emotiu record és degut especialment a què ja no m'he de sotmetre als seus consells, ni als remeis que m'oferia. Ell va morir fa una vintena d'anys, i ara hi ha uns altres metges, als quals no sé si sobrevisseré, perquè són més joves que jo. Amb tot, però, hauríem de tenir present que a la vila hem tengut metges humanistes, que ens han curat amb paciència i seny, als quals hem d'agrair una eficàcia i un bon comportament. Les coses van canviant, evidentment; però l'humanisme i el seny sempre vencen tota retòrica, l'imprevist. Convé ésser optimistes.

Ni teva..., ni meva...

Ni teva...

La tranquil·litat cada dia serà més estimada; i mantenir l'equilibri natural a la ruralia es fa indispensable. Cada espai té una consgnació i un ús determinat. Intentant rompre aquesta unitat, aquest tot general, provocaria la degradació sistemàtica i motivaria la desestabilització d'un espai natural. Construir una pista d'aterratge, un aeròdrom -amb els edificis de serveis corresponents- en una zona eminentment rústega i equilibrada, deterioraria el medi ambient, no seria tranquil·la; a la vegada que desequilibraria l'agricultura tradicional i no faria atractiu l'agroturisme que, precisament, es vol potenciar.

D. Huguet

Ni meva...

La construcció d'un aeròdrom al terme municipal de Campos, a prop de Ses Covetes, no té perquè suposar un excessiu problema per ningú i sí uns certs avantatges per a la comunitat, és a dir, per a tots. S'ha de tenir en compte que els renous que produeixen aquests aparells és mínim —duen tubs d'escapament—, que no hi haurà cap construcció de ciment —els angars són desmuntables i les pistes no són de ciment— i que les aus no tenen perquè ser amenaçades —no entrar dins la zona protegida és la solució— no veig cap tipus de contrarietat perquè l'aeròdrom es construeixi. Al contrari, la col·laboració ciutadana dels pilots d'aquests aparells en l'avís d'incendis i d'altres catàstrofes naturals i les ajudes en forma de beca, per alguns joves del poble, perquè aprenguin a volar són arguments a tenir molt en compte. Molt més renou i més maltractaments a la natura fan els visitants de la nostra costa a l'estiu (els «domingueros») i ningú els prohibeix venir.

Pep Toni Sala.

Un Aeròdrom a Campos ?

Foto: Foto Vidal

24

Bicicletes • Recanvis
Accessoris • Vestuari
Reparacions

Carrer Lluna, 50
Tel. 65.29.12
07630 CAMPOS

Estació de Servei Campos, C.B.

Obert 24 h. Autoservei

Benzina sense plom

Carrer Sant Blai, 19 • Tel. 65.01.53 • CAMPOS

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

Els Bonsais de Joan Lliteres a la Fira de Maig

Foto: Foto Vidal

L'Obra Cultural Balear de Campos té preparada per la Fira de Maig i gràcies a l'amabilitat de Joan Lliteres, una exposició de Bonsais que podreu visitar a la Sala de Cultura que cedeix «Sa Nostra».

Encara que en aquests anys ha deixat de resultar-nos desconegut el nom de «Bonsai» degut a la difusió i moda que s'ha donat al voltant d'aquesta tècnica de jardineria decorativa oriental, no deixa de ser original i peculiar l'afició d'aquest porrerenc que treballa i investiga en aquest camp. Joan Lliteres Mestre té 73 anys i dedica part del temps lliure que li dona la seva jubilació a cultivar i fer bonsais d'arbres autòctons mallorquins, arbres ben coneguts del nostre foravila fets disminuir amb molt d'esment i paciència.

— Quins arbres teniu?

— Treball arbres mallorquins perquè ja estan aclimatats i m'agraden més. Són magraners, figueres, condoners, pins, ullastres, ginjolers, lladoners, oms..., arbres que es fan a aquesta terra. Més o manco en tenc devers 100 encara que per anar a exposició amb 50 hi ha una mostra dels més aconseguits i representatius.

— Com ens podeu dir que vos surt això?

— A cada arbre li has de donar el que et demana, l'has d'anar treballant segons la seva complexió. Així per exemple es poden mostrar un parell d'ullastres; tots i cada un tenen una configuració distinta.

— Veniu a ser un escultor d'arbres?

— Vaig a la garriga i trob una branca i mir si en puc treure alguna cosa. Dels que crec que en pot sortir un bonsai els agaf i és qüestió d'en cinc o sis anys, el temps que fa que m'hi dedic, d'anar-los formant.

— Cada quant de temps anau treballant-los?

— Cada mes o en trobar el punt adequat pel que fa a l'escapçar. De regar pràcticament cada dia. S'ha de fer un arbre en petit i hi ha un factor

— Joan Lliteres mostrant un dels seus Bonsais durant la xerrada que tinguérem amb ell.

que és l'arbre i un altre que és el qui el cuida.

— Hi ha molta afició a Mallorca?

— A Ciutat cada any es reuneixen bonsais de molts d'aficionats de l'illa i es fa una mostra col·lectiva al claustre de Sant Antoni. Per Son Servera i Manacor també hi ha moviment. Per entrar en aquest món no hi ha massa problemes, a cada quiosc trobareu la revista «Bonsai». De totes maneres s'ha de distingir la simple afició de l'afany lucratiu. Jo consider que els meus arbres no tenen preu per la feina que hi dedic. Si en regales o algú en compra un

d'aquets de negoci, ha d'agradar molt sinó es mor en dos anys, just un dia de no regar-lo pot fer-li molt de mal.

— Què pensau dels qui consideren la tècnica del Bonsai com un fer mal als arbres, com un patiment que frena el seu desenvolupament normal?

— No ho crec, jo almenys els arbres amb adobs i llecor, la resta és un tipus d'esmotjar. No entenc que sigui una tortura per l'arbre perquè jo estimo els arbres i no se me n'ha mort quasi cap.

Montserrat Alcaraz.

PUBLICITAT A RESSÒ: Maria Bauçà • Tel. 65.01.47

Laborables: de 17'30 h. a 20'00 h.

Bar - Restaurant

CA'N CÓS

Especialitat en: Cuina Mallorquina, Grill

BANQUETS • NOCES • COMUNIONS

Ctra. Santanyí, s/n - Tel. 65.27.87
07630 CAMPOS

Ofici de Sords, de Damià Huguet una reedició esperada

Coincidint amb el Dia del Llibre, l'Editorial Moll, a la seva col·lecció de poesia **La Balanguera**, ha publicat l'obra de Damià Huguet **Ofici de Sords**. De fet es tracta d'una reedició, ja que el llibre de l'escriptor i poeta campaner va ser publicat per primera vegada a la col·lecció **Guaret** ara fa justament devuit anys.

El llibre, que estava exhaurit des de feia anys, i que va marcar una fita en la poesia catalana dels anys setanta, va ser saludat per Josep M. Llompart com «un llibre sorprenent, sòlid, no gens fàcil Damià Huguet hi ha vessat la seva més essencial experiència humana i l'amor del viure en una vila del pla de Mallorca».

Per fer més entenedor el text poètic al lector, aquesta edició d'**Ofici de sords** ha estat prologada pel catedràtic de literatura de la Universitat de les Illes Balears Joan Mas i Vives.

Redacció

— Els Quintos tengueren un bon comportament

Foto: Más Fotos

Cristalleria CAMPOS C.B.

Jaume Vadell Adrover

Joan Oliver Bordoy

Carrer Llibertat, 27 • Tel. 65.04.20 • 07630 CAMPOS

De l'autoodi a la Lleialtat Lingüística (IV) Història d'un Pere qualsevol

Joan Lladonet

En Pere ha començat a fer feina, en aquests anys n'hi ha molta, és una època en la qual s'estan posant les bases per destruir Mallorca, se la vol exprimir com si fos una llimona, es vol obtenir un fruit ràpid. Els que s'enriqueixen en poc temps no tenen cap tipus de contemplacions per les generacions que els han de seguir. Moltes zones de Mallorca s'han d'omplir de ciment per poder suportar l'erosió de tants de visitants. Es tracta aquesta terra com si hagués de ser una mamella infinita. Per sort, la zona costera de Campos queda majoritàriament preservada de tanta destrucció. Anys després, moltes persones no voldran ni sabran apreciar l'haver sabut mantenir en estat casi natural aquest tros de Mallorca. Els diners segueixen fent l'home infernal.

També són uns temps en què els joves volen adquirir molt aviat la independència dels seus pares, ja que, especialment les al.lotes estan molt controlades a casa seva. En Pere, per tant, ja té al.lota i tot d'una que pugui s'emanciparà. En Pere fa plans per al futur. La parella pensa en els seus futurs fills i en l'educació que els haurà de donar.

És un temps en què sembla que els fills si poden aconseguir estudiar una carrera, voldrà dir que hauran arribat més enfora que els altres, tendran uns sous més importants i feina assegurada.

Si en Pere es casa amb una mallorquinoparlant i han de seguir vivint a Campos, té clar que parlaran en mallorquí a la seva descendència, i pensa que si fa falta, li parlarà en castellà per ajudar-lo a aprendre'l. En tot cas, n'aprendrà a l'escola i allà on sigui necessari. El seu fill ha de saber castellà suficient per fer-se un home de profit.

Si en Pere i la seva dona decideixen anar a viure a un altre poble o a Palma, segurament decidiran parlar-li sempre en castellà, així com han anat fent moltes de les persones que ara governen aquest dissortat país, que ja han fet la substitució de la llengua pròpia per una llengua aliena, encara que ells no s'ho han plantejat ni s'ho han volgut plantejar mai a això, tot sigui per tenir la butxaca plena.

Si en Pere es casa amb una castellanoparlant, té molt clar que parlaran en castellà al seu fill, aprendrà el mallorquí gràcies als altres familiars, però sobretot aprendrà la llengua important gràcies a la seva parella. I en Pere, perquè és una persona ben educada també parlarà en castellà a la seva dona, no en faltaria més!

Així amb aquesta planificació, això sí, en Pere pensa i reflexiona i programa el que pot del seu futur, arriba el dia de nocces, 350 convidats estan preparats per esser testimonis, en aquell temps en deien «testigos» del l'agradable feta. En Pere i la seva dona ja han signat tots els papers a cal jutge de pau i són matrimoni per tant, però això ells no ho saben. Tota la paperassa es fa en

castellà, perfecte! El capellà els fa el sermó en castellà, encara que sempre que parlen amb ell pel carrer ho facin en mallorquí.

Un gran banquet els espera, quasi tots els estalvis se'n van darrera el dinar de nocces. Tothom seu a la taula quan arriben els nuvis i aquella gran majoria de gent mallorquinoparlant esclata en aplaudiments i criden: «Vivan los novios!!!!», «Vivan!!!!», a ningú se li ocorre que la paraula adequada mallorquina és *Visca!* o *visquin!*. El dinar transcorre amb molta alegria i animació, i de tant en tant, algun amic o grup d'amics de la parella, crida: «Que se besen!, que se besen!, que se besen!» i la parella accedeix a les peticions de l'auditori, i es besen.

No s'ha demanat ningú mai, per què passa això i d'aquesta manera? Per què a ningú se li ocorre dir: Que se besin!? És que aquest és un costum adquirit a través del cinema o de la televisió, i allà l'hem sentit en castellà?

El que hem de manifestar és que aquelles 350 persones que poden totes elles estar parlant en mallorquí, troben la mar de normal que aquelles paraules es pronuncin en castellà. I el que en Pere no sap és que 30 anys després continuarà la mateixa tònica.

Ara la parella anirà de lluna de mel i tindrà ocasió de posar en pràctica la llengua apresada important, tant si visiten Andalusia, com si visiten València o Catalunya.

CA'N MELERO

FRUITES I VERDURES • CONGELATS
FRUITS SECS • PRODUCTES DIATÈTICS
VINS A L'ENGRÒS
POLLASTRES A L'AST

Carrer Ferrocarril, 1 • Tel. 65.06.30
07630 CAMPOS

Llaunes catalanes

Aquest estiu podrien començar a distribuir-se les primeres llaunes de coca-cola retolades en català, gràcies a la campanya impulsada per *Joves per a la llengua* i a la bona disposició de la coneguda marca de refrescos. Si bé és cert que Coca-Cola utilitza des de fa temps el català en la seva publicitat en cartells i mitjans, la llengua pròpia no ha arribat encara a les etiquetes de les ampolles, ni tampoc a les llaunes ni màquines expenedores. El col·lectiu *Joves per a la llengua* porta desenvolupant, des de fa alguns mesos, una campanya positiva a favor de la plena normalització lingüística d'aquesta marca. Els promotors d'aquestes accions han triat aquesta empresa pel valor emblemàtic dels seus productes, àmpliament coneguts i en especial la llauna, per la seva acceptació entre la gent jove. Després d'assolir un rècord Guinness amb la inscripció, feta amb 17.000 llaunes, del lema de la campanya, *Etiqueteu en català*, aquesta plataforma ha mantingut diversos contactes amb directius de Coca-Cola a Catalunya i a Madrid, i han fet arribar a la central mundial

d'Atlanta la seva posició. Paral·lelament, han enganxat rètols a les màquines de refrescos i tanques publicitàries, i han demanat que la gent truqui al telèfon gratuït de servei al consumidor de Coca-Cola. L'equip de la campanya es reserva d'altres cops d'efecte si l'empresa no s'acaba de decidir. Tanmateix, sembla que al juny podria sortir al carrer una primera ampolla en català. Cal no oblidar que aquesta marca utilitza, sense problemes, moltes llengües i alfabets per adreçar-se als seus clients. Segons rumors, la catalanització de Coca-Cola podria ser imitada amb rapidesa pel seu competidor *Pepsi*, atent als canvis per guanyar espai de mercat.

© AVUI

SANELEC INSER C.B.

Arnau Nigorra i Joan Pomar

**SANEJAMENT • ELECTRICITAT
CLIMATITZACIÓ**

**REPARACIÓ I MANTENIMENT
DE CÀMERES FRIGORÍFIQUES
MAQUINÀRIA D'HOSTELERIA**

Tels. 65.07.69 • 908.63.16.73
Carrer Major, 34 • CAMPOS

CELLER Ca'n TONI

Carrer Oeste, 8 • Tel. 65.27.54 • CAMPOS

El primer establiment de Mallorca amb un sistema revolucionari de preparar la carn al "grill".

La carn no perd les seves propietats vitamíniques perquè aquest sistema no deixa desprendre líquids.

Consisteix a fer la carn amb la pressió del vapor de llenya cremada.

Sense flamarades ni fums.
ÚNIC A MALLORCA

Campos inclòs a la zona de l'objectiu 5 B (III part)

El programa leader

La Iniciativa Comunitària LEADER, més coneguda com a programa LEADER, és un programa de desenvolupament local a les zones d'objectiu 1 i 5B.

Podríem definir el programa LEADER com el lligam entre activitats de desenvolupament i economia rural.

Durant el trienni 92-94 està actuant el Leader a 217 zones de la Unió Europea. A Espanya tenim 52 grups, dos d'ells a Balears, el Leader de Menorca i el Leader Serra de Tramuntana.

Per a fer-nos una idea de la importància d'aquest programa, repassarem les seves línies d'actuació i les inversions que ha promogut durant aquests tres anys, a la Serra de Tramuntana.

MESURA 1. D'ASSESSORAMENT TÈCNIC.

En aquest apartat s'ha firmat un conveni amb la UIB (Universitat de les Illes Balears) que inclou les realitzacions d'estudis d'impacte ambiental, de viabilitat, d'assessorament jurídic, etc. Així mateix facilitarà als 19 ajuntaments un Servei d'Informació Geogràfic (SIG).

MESURA 2. FORMACIÓ.

Aquesta faceta està molt ben dotada, al programa Foner ja que el programa Leader no disponia de dotació pressupostària en aquesta mesura.

MESURA 3. TURISME RURAL.

Es divideix en 5 accions:

— Acció 3-1. Establiments de Turisme Rural.

S'hi han adaptat dues possessions que s'han transformat en establiments de Turisme Rural amb una capacitat de 50 places entre totes dues.

— Acció 3-2. Recuperació de sparatges turístics.

El que destaca més d'aquesta acció és:

- la publicació del «Catàleg d'antics camins a peu de la Serra»
- la publicació de 20 guies d'itineraris i camins més significatius.
- la recuperació de 20 antics camins en col.laboració amb l'INEM i FODESMA del Consell Insular de Mallorca.

— Acció 3-3. Oficines d'informació, Difusió i Venda de Productes Locals.

S'han creat tres noves oficines d'informació que, a la vegada presenten multitud de serveis, com petits museus i sales d'exposicions.

— Acció 3-4. Adaptació d'Explotacions Agrícoles per a la Prestació de Serveis.

S'han transformat tres explotacions agrícoles en granges-escoles i albergs. S'ha creat una casa d'acolliment i diverses aules medioambientals.

— Acció 3-5. Conservació del Paisatge i del Medi Natural.

Fonamentalment, s'ha actuat a la recuperació de marges amb 107 expedients, a través dels quals s'han recuperat més de 10.000 metres quadrats de marges.

També s'han realitzat algunes millores en torrentades, entorns medioambientals i conservació del paisatge.

MESURA 4. PETITES I MITJANES EMPRESES.

S'ha actuat en 40 petites i mitjanes empreses industrials i artesanals. La meitat d'elles són de nova creació, amb uns 30 llocs de treball creats. S'han consolidat 150 llocs de feina, que estaven en perill de desaparèixer. D'aquestes 40 empreses,

20 són industrials i les altres 20 són artesanals i abarquen tots els sectors productius: ferro, fusta, fang, pell, calçat i vidre.

MESURA 5. VALORITZACIÓ DE LA PRODUCCIÓ LOCAL

Contempla 3 accions:

— Acció 5-1. Reconversió de Productes Autòctons.

S'actuarà en l'oli d'oliva i en la vinya de Malvasia.

— Acció 5-2. Productes d'Agricultura Ecològica.

S'està en contacte amb els grups d'agricultors ecològics i durant 1994 es concretarà amb ells, les actuacions a les quals s'ha de donar suport.

— Acció 5-3. Participació a Fires.

S'ha participat a la Fira Artesanal Balear-93 amb stand propi i amb la presència dels 20 artesans acollits al programa. També està previst participar a Balear-94. Tres artesans acudiren a la Fira de Frankfurt durant el febrer d'aquest any. Per maig d'enguany s'anirà a la Fira de Desenvolupament Rural de Jerez de la Frontera.

Fins aquí les actuacions del Programa LEADER, lògicament un poc resumides, però que en el seu conjunt ens poden donar una idea de les iniciatives que pot crear un programa d'aquestes característiques en la nostra comarca.

Referent a l'apartat econòmic podem dir que el cost total del programa, inicialment era de 900 milions per als dos anys d'actuació. D'aquests, 300 eren d'aportacions de la CEE, 174 els aportava la CAIB, 150 els ajuntaments i el CIM, i la resta, és a dir, 276 milions eren d'aportació privada. Amb el pas del temps, el programa s'ha ampliat a un any més i esperem tancar-lo amb una inversió total de 1.200 milions. L'aportació de la CEE ha crescut fins als 323 milions, les aportacions de la resta de les administracions s'han mantingut, però el sector privat ha aportat més de 550 milions, és a dir ha multiplicat per dos les seves aportacions i això és una bona mostra de l'acceptació del programa.

En aquests moments són 166 els beneficiaris del programa i s'espera arribar als 200.

Les subvencions que s'han concedit són del 35% a fons perdut, en les activitats productives (particulars) i el 60% en les no productives (ajuntaments).

El programa té unes peculiaritats que hem de ressaltar:

- 1) Permet avançar fins el 40% de la subvenció comunitària, abans de començar la realització de les millores.
- 2) Tots els beneficiaris, pel simple fet de ser-ho, formen part del grup d'acció, com a socis.
- 3) La burocràcia se simbolitza al mínim, ja que no poden superar els 30 dies l'acceptació o denegació dels projectes, des del dia de la seva presentació.
- 4) Les oficines de presentació del Programa funcionen com autèntiques promotores i consultores dels socis i elaboren tots tipus d'informes i sol·licituds, no sols dels temes relacionats amb el LEADER, sinó amb qualsevol tema que els particulars o Ajuntaments sol·licitin: telefonia rural, electrificació, vivenda rural, etc.

En el proper número de RESSÒ farem un repàs a les altres Iniciatives Comunitàries i us parlarem del LEADER 2.

Francesc Blasco

Gerent del Programa LEADER - Serra de Tramuntana

Dues dates històriques

**1993 - 94
ASCENS
A
TERCERA
DIVISIÓ:**
Obrador,
Barceló,
Vidal,
Fluxà,
Mas,
López,
Roig,
Manolo,
Lito,
Juan,
Servera.

**1969 - 70
ASCENS
A PRIMERA
REGIONAL:**
Barceló,
Vicens,
González,
Alzina,
Binimelis,
Huguet,
Roig,
Ballester,
Vicens,
Àngel Ginard,
Andreu Ginard,
Sacares,
Eugeni,
Fiol.

Vint-i-quatre anys separen aquestes dues fotos. La temporada 1969-70 el Campos va ascendir a Primera regional -que era aleshores la màxima categoria de futbol regional- marcant una fita en aquells anys molt significativa, havent començat del no-res. Aquesta temporada 1993-94 el Campos ha ascendit a Tercera Divisió, una fita mai aconseguida que suposarà que per primera vegada a la seva història l'equip local jugarà a la categoria interinsular més alta, disputant encontres de lliga amb equips de les illes de Menorca, Eivissa, i evidentment Mallorca. Un èxit digne dels millors elogis.

Temps de joc El C. E. Campos Campió de Preferent

El C. E. Campos s'ha proclamat, brillantment, campió de Primera Regional Preferent quan encara mancaven 4 jornades per l'acabament de la lliga. L'ascens a la Tercera Divisió és un fet consumat, l'any que ve haurà de lluitar amb els millors equips de l'Illa per consolidar-se dins una categoria que tan espectacularment ha conquerit enguany. L'equip campaner ha demostrat una superioritat damunt els altres equips molt grossa, una superioritat manifesta. Els darrers resultats de l'equip campaner han estat aquests:

CAMPOS 2 - ALCÚDIA 2
ANDRAITX 3 - CAMPOS 3
CAMPOS 2 - GÉNOVA 1
LA UNIÓN - CAMPOS -

En els propers números de RESSÒ vos oferirem una informació més detallada de tots els esdeveniments que hauran succeït a partir d'aquest títol de lliga.

Pel que fa a l'equip JUVENIL tot pareix indicar que salvaran la categoria. De tota manera, el més important d'aquests darrers partits han estat els resultats positius aconseguits, sobretot a camp contrari. Varen guanyar al tercer classificat i es va empatar amb el segon. Només queda per disputar un partit, a Sa Pobla, i -si tenim en compte els darrers resultats- pareix que s'aconseguirà un resultat positiu que asseguraria, una mica més, la categoria. Els darrers resultats han estat aquests:

P. R. LLULL - 2 - CAMPOS - 3
CAMPOS 1 - ARENAL 3
P. CALVIÀ 2 - CAMPOS 2
CAMPOS 4 - CARDESSAR 1

Pel que fa als CADETS, sempre havíem dit que tenien qualitat suficient per estar més amunt a la classificació, i al final de la temporada ho estan demostrant. Tenen la categoria salvada i, quan només queda un partit per disputar, l'únic que podem fer és donar-los l'enhorabona. Els resultats dels darrers partits han estat aquests:

CAMPOS 0 - PATRONAT 3
BTO. R. LLULL 4 - CAMPOS 1
CAMPOS 2 - POLLENSA 0

BADIA C. M. 1 - CAMPOS 1

Els INFANTILS només han disputat dos partits, des del nostre darrer article, degut a l'aplaçament d'alguns partits per culpa dels viatges d'estudis. De tota manera, d'aquest equip només podem dir que guanyen, normalment, els seus partits per golejada i amb un joc damunt el camp molt bo. Els dos partits disputats fins aleshores han estat aquests:

ESCOLAR 0 - CAMPOS 8
CAMPOS 1 - BADIA C. M. 1

Els BENJAMINS estan demostrant que estan aficats en els play-offs per alguna cosa i no només per casualitat. Ja varem dir que aquest grup era un dels més forts i, malgrat que perden alguns partits, estan demostrant que la diferència entre els equips és mínima. Aquests són els resultats obtinguts fins ara:

CAMPOS 3 - PTO. CRISTO 3
CAMPOS 0 - P. R. LLULL 1
SALLISTA 3 - CAMPOS 1
ESPAÑA 2 - CAMPOS 2

L'equip de FUTBOL-7 no ha pogut començar millor el play-off pel títol, ja que ha guanyat el primer partit. Començar guanyant és molt important per la seguretat que et dona per seguir afrontant els altres partits. Esperem que segueixin en aquesta bona línia de resultats i de joc. Vos oferim ara el darrer resultat de la lliga regular i el primer del play-off:

ATC. P. CLAVIÀ 2 - CAMPOS 8
PLAY - OFF
MANACORINS 3 - CAMPOS 4

Fora de Banda

L'ascens del C. E. Campos a tercera divisió és un fet consumat. La temporada que ve serà, probablement, una de les més difícils de la història del CLUB, tant en l'aspecte esportiu com econòmic. El paper que haurà de representar l'aficionat en aquests dos aspectes serà fonamental en el desenvolupament de la temporada. Tots haurem de prendre consciència del fet de que el CLUB ens necessitarà més que mai. No serà, la temporada que ve, tan fàcil com la d'enguany, ni d'un bon tros, i per molt malament que puguin venir les coses -moltes vegades tot ve girat- la unió EQUIP-DIRECTIVA-AFICIÓ ha de ser millor que mai. La creació de la penya ha estat la primera passa d'aquesta unió. Esperem que no sigui la darrera.

p. t. s.

Club Esportiu Campos - Campio de Lliga Primera Regional Preferent 1993 - 94

Foto: Foto Vidal

D'esquerra a dreta i de damunt a baix

1.— Miquel Rigo Vanrell	15.— Antoni Barceló Martorell
2.— Antoni Lladó Ballester	16.— Rafel Juan Alcina
3.— Pere López Pérez	17.— Rafel Bujosa Ballester
4.— Bartomeu Obrador Perelló	18.— Andreu Mas Obrador
5.— Mateu Monserrat Bonet	19.— Antoni Cladera Llaneras
6.— Llorenç Lladó Alcover	20.— Llorenç Burguera Oliver
7.— Antoni Bauzà Mesquida	21.— Rafel Janer Ginard
8.— Guillem Fluxà Matas	22.— Jaume Vidal Pons
9.— Llorenç Servera Salom	23.— Simó Esquinas Ginard
10.— Gabriel Reus Taberner	24.— Gabriel Sureda Julià
11.— Emili Cayuela Guerrero	25.— Manolo Garcia Estrena
12.— Joan Garcias Cantallops	26.— Antoni Roig Roig
13.— Guillem Mascaró Homar	27.— Miquel Servera Salom
14.— Joan Durán Gómez	28.— Miquel Sbert Bennasar

Bàsquet

Miquel Oliver i Baucà

Foto: Damià Prohens (Foto Vidal)

Com ha anat la setmana? Per les pistes de bàsquet les coses han estat un poc més animades que el mes passat. Començarem amb l'equip CADET FEMENÍ. Aquest equip ja ha acabat la lliga ocupant el segon lloc per la cua a la classificació, emperò malgrat això no es pot dir que la temporada hagi estat dolenta, ja que és un equip que es va crear a grapades fetes amb tota una sèrie de nines que altres anys havien competit a unes categories que no els havien permès jugar plegades i n'hi havia algunes que feia dos anys que no jugaven. Al llarg d'aquesta temporada s'ha anat fent feina i almanco s'ha aconseguit crear un equip que si tot va bé permetrà donar continuïtat a la tasca reiniciada enguany amb la reaparició d'un equip senior femení. A l'hora d'escriure aquestes paraules, aquestes jugadores encara estan pendent d'iniciar les eliminatòries del Trofeu Jorge Juan, en el qual esperam puguin ampliar el nombre de victòries aconseguides fins al moment, que és de 4 victòries.

Pel que respecta a l'equip JUVENIL MASCULÍ han jugat la primera eliminatòria del Trofeu Jorge Juan on tornaren fer una demostració d'aquestes ganes de jugar que els ha caracteritzat al llarg de la temporada, malgrat quedàs eliminat davant l'Artà. En el primer partit, que el seu entrenador qualificà com el més dolent de la temporada, perderen de 23 punts: al segon partit la sort no els acompanyà ja que només foren 5 jugadors, 2 del 5 titular habitual, per les lesions que afectaren l'equip i malgrat tot estaren a punt de guanyar un partit que era gairebé intrascendent donat que només era útil una victòria per més de 23 punts. Enhorabona, al.lots.

L'equip SENIOR FEMENÍ que acabà la lliga en 8è lloc després d'aconseguir dues victòries consecutives, ha tengut uns inicis del Trofeu Jorge Juan ja magnífics guanyant els dos partits disputats a l'hora d'escriure aquestes paraules, cosa que li permet encapçalar la classificació del seu grup.

Una menció apart mereix la victòria que obtingueren en el segon partit que es disputà el dimecres després de Pasqua al camp d'Esports de Campos. En aquest partit s'enfrontaven al Jovent, uns dels equips més potents del bàsquet femení de Mallorca, i aconseguiren guanyar amb el resultat de 46-45 en un partit molt emocionat en el qual es disputaren dues pròrrogues acabant el partit amb només tres jugadores campaneres a la pista i gràcies a la transformació d'un 1 més 1 en el darrer minut s'obtingué el just premi a la gran tasca duita a terme per totes les jugadores al llarg

— D'esquerra a dreta (dretes): Apol.lònia Ginard, Francisca Porquer, Margalida Barceló, M. Magdalena Campos, Jona Gomila, Apol.lònia Adrover.

— D'esquerra a dreta (acotades): Antònia Mas, Sebastiana Calafat, Lourdes Calafat, Francisca Barceló, Magdalena Ballester, Tomeu Adrover (Entrenador)

del partit.

Els jugadors de l'equip SENIOR MASCULÍ a l'hora de fer aquest article estant salvant la categoria i demostrant que si juguen aquest paly-of pel descens és pel seu «mal cap», ja que si als problemes de manca de compenetració, joventut i lesions, els afegim una manca de serietat i responsabilitat és normal que siguin aquí on són, i no lluitant pel títol. És d'esperar que aquestes dues victòries no sien flor d'un dia i se salvi de la categoria sense més problemes.

Fins aquí hem arribat per aquest mes. Adéu.

Matisos

GALERIA D'ART

Horari de Maig i Juny:
Dissabtes i Diumenges
de les 6 a les 9.

Avda. Primavera, s/n. • Tel. 65.60.43
07638 COLÒNIA DE SANT JORDI (Mallorca)

Trot a Mallorca Gran temps de «Rimbo», 1'22"6

Antoni León

A la primera reunió del Març, l'únic cavall de Campos que va sortir a la pista fou Tete King, que venia de fer bones actuacions a Son Pardo. En aquesta ocasió només va poder fer quart. La reunió del dissabte dia 12 de març a l'hipòdrom de Manacor tenia com a al·licient les proves del Campionat d'aprenents. A la primera eliminatòria del Campionat, ocupava la primera posició l'egua de Ses Salines Tina Salord, menadaper G. Fuster. El triomf a la segona cursa del campionat fou per Ugo de Retz, a les regnes de J. Gelabert. Les altres dues proves es celebraren a Son Pardo, amb els següents resultats. A la primera Ton Aiglon de Dey qui es faria amb la victòria, la qual cosa va fer que el seu menador, e manacorí Antoni Mascaró, aconseguís la puntuació més alta, pel que representarà Espanya als

Campionats d'Europa d'aprenents.

El bon temps i la presència de molts de participants del nostre poble varen ser uns dels punts a destacar del dissabte 19 de març a l'hipòdrom de Manacor, amb un programa de deu curses. A la segona cursa corria la poltra Uralita, que no va fer res positiu. A la tercera, Trampa B va ser distanciat. A la quarta, com ja es costum, Pevaletin perdia totes les opcions a la sortida, ocupant la darrera posició. A la cinquena victòria del nostre representant Rimbo, que des del principi es posava davant i amb un ritme infernal, guanyava la cursa amb un super temps de 1'22"6, que va ser una de les millors velocitats de la reunió. En segon lloc arribava el gran favorit Tin Tin. A la setena Romanco era distanciat a la sortida i Volga de Tillaude, arribava dins el pilot principal.

De la darrera reunió del mes de Març, destacarem la segona posició de Rimbo, darrera el cavall de manacor Nor Fox.

RESSÒ

Revista mensual

ANY 7

Abril 1994 • N.º 59

Edita: Obra Cultural Balear de Campos

Informació i Correspondència:

Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS

Fax.: 971 - 65.02.02

Coordinadors:

M. Alcaraz

D. Huguet

P. Ollers

E. Tomàs

Coordinador Esports:

Miquel Oliver

Coordinadora Seccions Fixes:

Antònia Sitjar

Coordinadora Publicitat:

Maria Bauçà

COL.LABORADORS:

Miquel Adrover i Monserrat

Joan Adrover i Mascaró

Xesc Adrover

Margalida Ballester

Sebastià Covas

Joan Juan Pons

Clementina Kokkelink

Josep Lladó

Jaume Lladó

Gori Mas

Antònia Serra

Damià Andreu Verger

Núria Vives

Sebastià Moranta

Guillem Mas i Forteza

Apol·lònia Vanrell

Maria Barón

Arnau Perelló

Francesc Miró

Josep Antoni Sala

Margalida Martorell

Francesc Blasco

Pere Adrover

Francesc Mas

Guillem Mas i Ferrari

Damià Prohens

Bàrbara Monserrat

Francesca Ballester

Francesca Mas

Miquel Àngel Aguiló

Antoni Ginard

Jaume Clar

Antoni León

Miquel Roig Adrover

Jordi Caldentey

Joan Lladonet

Francisca Oliver

FOTO PORTADA: FOTO VIDAL

Subscripció: 2.500 Ptes. anuals

Preu d'aquest exemplar:

220 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Dipòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

ADROVER - CAMPOS

Tel. 65.02.02

CLÍNICA DENTAL

Dra. Pilar Tauler de Luque

Assegurances:

Imeco, Asisa, Previa, Mare Nostrum,
Aliança, Adesla, Novo Medic, Sanitas

Obert de Dilluns a Divendres (Hores a convenir)

Carrer Bartomeu Ballester - Organista, 1 • Tel. 65.28.60
07630 CAMPOS

Club Esportiu de Pesca Campos

Passaré, ara, a informar-vos de les darreres proves del C. de Pesca Campos o de les proves on han participat pescadors campaners.

El passat dia 20 de Març es va disputar una prova Interclubs amb motiu del 5è. Aniversari del Club de Pesca de s'Alqueria Blanca. Hi hagué un total de 94 participants en la categoria senior masculí i 8 d'ells ho feren en nom del C. de Pesca Campos. La bona actuació dels pescadors campaners es va notar, principalment, amb els trofeus obtinguts per Rafel Cifre (8è. lloc) i Antoni Lladó (9è. lloc). En la categoria de dones, amb un total de 7 participants, les dues participants que representaven el Club campaner aconseguiren el primer lloc, per Francisca Villalonga, i el tercer lloc, per Maria Salas. BONA FEINA!

Dia 27, del mateix mes de Març, es va disputar la Segona Prova de Regularitat de Grumeig. Les captures aconseguides en aquesta ocasió foren més nombroses que a l'anterior prova, encara que n'hi ha que ni n'agafaren a la primera ni tampoc a la segona. Els millors foren:

1er.: Joan Oliver	.	.	.	6.900 punts
2on.: Gori Rigo	.	.	.	6.290 «
3er.: Antoni Lladó	.	.	.	5.340 «
4rt.: Baltasar Font	.	.	.	2.470 «
5è.: Jaume Barceló.	.	.	.	2.315 «

La classificació general, en aquests moments, està així:

1er.: Joan Oliver
2on.: Baltasar Font
3er.: Gori Rigo
4rt.: Antoni Lladó
5è.: Llorenç Mas

Dia 10 d'Abril es disputava la Primera Prova de Regularitat en la modalitat de Roquer i els resultats foren els següents:

1er.: Bartomeu Salas
2on.: Miquel Salom
3er.: Antoni Salas
4rt.: Antoni Lladó
5è.: Joan Mas

En categoria femenina, a la mateixa prova, els resultats foren aquests:

1era.: Francisca Villalonga
2ona.: Francisca Ferrà
3era.: Maria Salas

Res més per aquesta vegada, fins en tornar-hi.

Jaume Clar

Al proper número de Ressò:
Obsequi d'un póster a color (30 x 40 Cm.),
de l'Equip del
C. E. Campos - Campió de Lliga
Primera Regional Preferent 1993 - 94

Tio Max

PRÒXIMA REAPERTURA

**T'ESPERA UN "BARMAN" BRASILER,
ESPECIALITZAT EN "CAIPIRINHAS"**

UNA NOVA TERRASSA DINS EL PINAR

**MOLTES NOVETATS A LA CARTA I
A MÉS UNA GRAN REFORMA
QUE VOS ESTALVIARÀ ESPERES.**

FINS PREST!

La Direcció